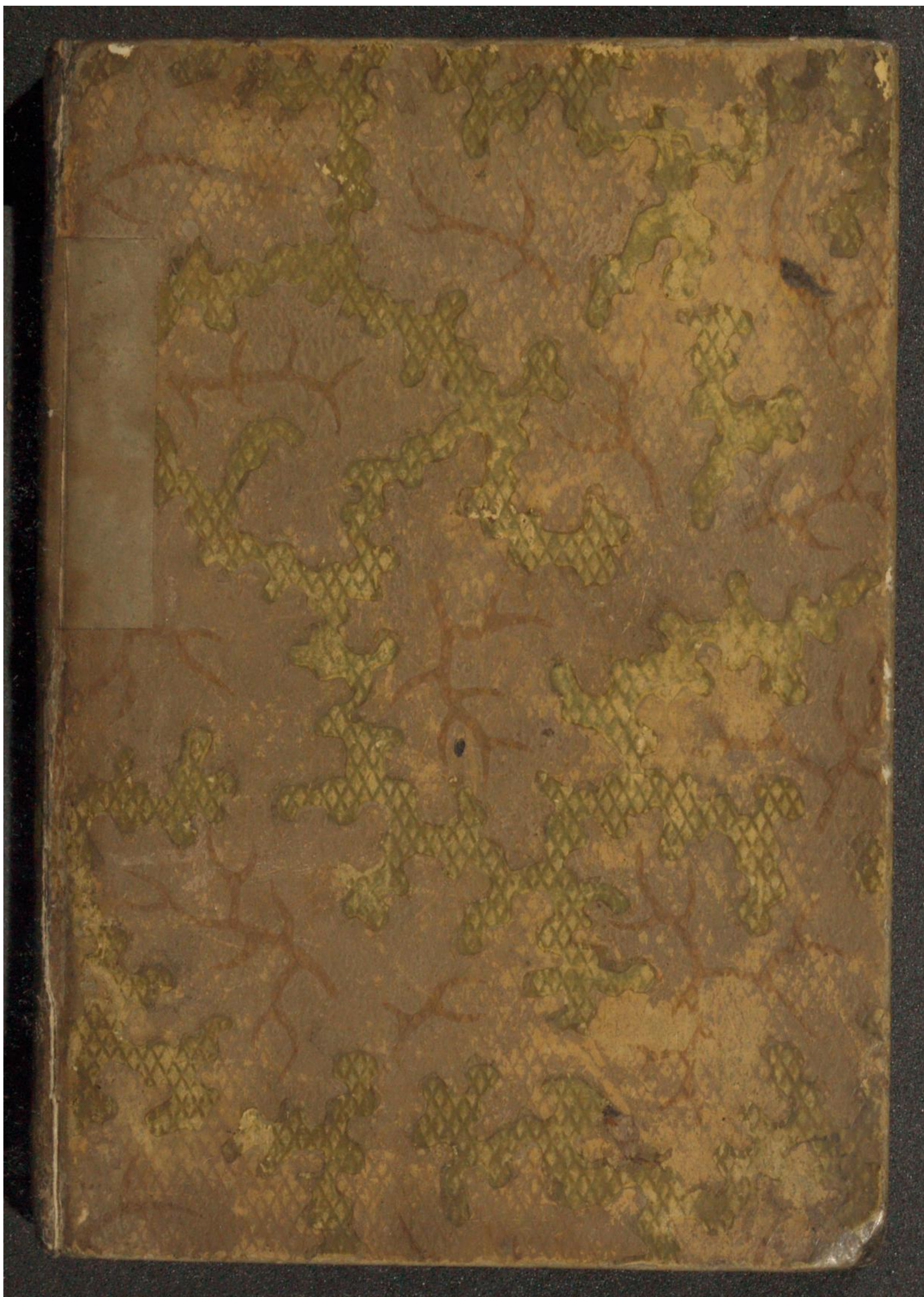
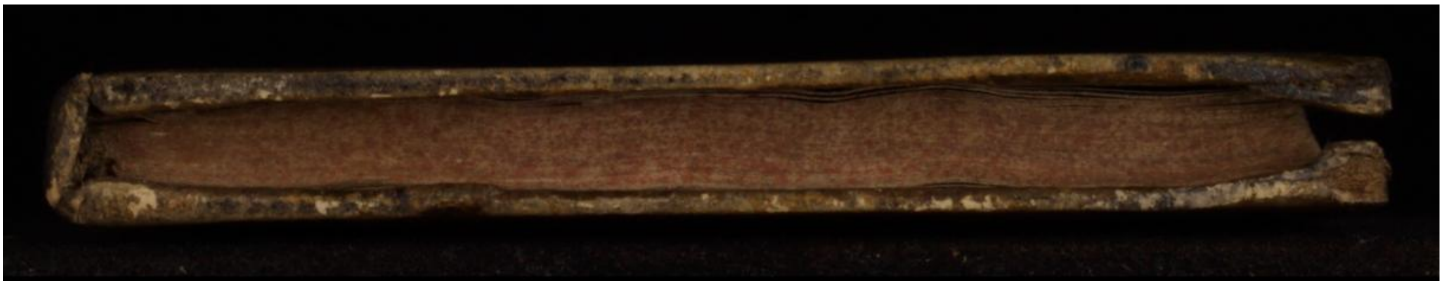












£4.15 1

h/-

3932/A L

Macer Floridus

De virtutibus herbarum.

[~~Paris~~]

Hain 10418 [~~c. 1500~~]
Proctor 8489.
Pap. IV. 156. 757. [Paris: 29 March 1511]

61-2 Last leaf wanting

Sotheby 13/v/19
Lot 1432
75/-

7105

45154.

wants [illegible]: see Panzer IV. 158, 752
who considers it of the 15th century.
Not complete -
minus 9 lines de Thure
and de Aloe
Comp: Ed. Joan: Atrocianus
Basiliæ 1527. -

Haec editio habet 33
lineas pagina plenâ

a-g8 (last missing)

- P. le Dru

Macer



Herbarũ varias q̃ vis cognoscere vires
Macer adest: disce quo duce doct⁹ eris.

this booke is not to be bought for silver &c.



Æmilius Macerus

Cum bonis ambula.
Mors peccatorum pessima
Sic vtere tuo vt alieno non egeas.



Macer floridus deviribus herbarum
Hic suo libello dat initium.



¶ Caput primum de arthemiſia. Mugwort

Herbaꝝ quaſdã dicturꝰ carmine vires
Herbaꝝ mr̄ez ꝯdit arthemiſia nomẽ
Cui grecus ſmo iuſtum puto ponere p̄mo.
Huius opem fertur prior inueniſſe diana
Arthemis grece que dicitur indeqꝫ nomẽ
Herba tenet: quia ſic inuẽtrix dicitur eius

Precipue morbis mulieribus ista medetur.
Menstrua deducit eius decoctio sumpta. p mēstruis
Hocq3 facit matrix si sepe fouetur eadem.
Uel si cruda mero sociata terendo bibatur.
Aut si tritavirēs super aluū nocte ligetur. p abortiuo
Pellit abortiuū potu vel subdita tantū
Duricias stericas soluit: pellitq3 tumorē. p tumore
Urina potate ciet: lapidesq3 repellit. Pro vrina.
ytericosq3 iuuat cum vino sepius hausta. p ytericis.
Hanc adipis iunctā strumis apponere laudat
Plinius: atq3 iubet cum vino sumere tritam
Hec opium nimium si quēq3 leserit haustum.
Subuenit eximie: si vino iuncta bibatur.
Affirmant quidam quisquis gustauerit illam
Qd nullo valeat nocuo medicamine ledi.
Et q3 cū morsu nō appetat vlla ferarum.
Radix illius collo suspensa rubetis
Dicitur & cūctis nocuis obsistere ranis. Cōtra ranas
Succ9 ad hoc ei9 cū vino pderit haustus
Si mixto contrita recēs seruabitur herba
Uinum preditis reddit medicabile morbis
Et sapor est et odor vino gratissimus illi.
Cōfortat stomachū sanat pcordia sūptū. p stomacho
Et multis aliis affirmant vtile causis.

¶ De abrotano capi. ii.

Terti9 abrotano legitur eē gradus caloris.
Et desiccādi semē feructi9 herba ē p neruis et
Unde iuuat neruos et causas pectoris oēs. pectore
Illius elixi si sit decoctio sumpta
Sic q3q3 disuoicis p iest tussiq3 repellit. Disuoici sūt
Et pdest lūbis: sic vuluarūq3 qrelis. suspiriosi.
Oib9 his crudū cū vino pderit haustū. p tussi lūbri
Urinā purgat. sic & pcordia mundat. cis et vulua



Sic carnis sciasi. sic sūptū mēstrua purgat. De vrina
Serpētes nidore fugat. bibitūq; venena sciasis ē mor
Illorum extinguit sedatq; frigora febris. b⁹ coxarū.
Anteq̄ veneant. si mixto sumatur amne. De febre
Aut oleo quo decoquitur si mēbra perungas
Lūbricos vētris hāc sepe bibēdo necabis. p lūbricis
Huic panis micas & mala sindonia iūgens
In simul āne coquēs: oculoꝝ cocta dolori. ꝑ oculis.
Apponas. vel feruori: curabit vtrumq;.
Stripes infixas & spinas abstrahet ipsum De spina
Appositum per se et adeps si iungitur illi
Hec, etiam venerem puluino subdita tantū ꝑ venere.

Incitat et ventris nocuis potata resistit. ꝑ ventre.

¶ De absintio cap. iiii.

In p̃mo calor eẽ gradu vis sic cascõo ꝑ stomacho.
Sz absintii stomachũ corroborat herba



Ilius quoq; modo q̃s sumpserit illam.
Sed melius pluine si sit decocta liquore.
Et sic sub diuo prius infrigidata bibatur.
Sic poterit variis ei⁹ succurere morbis
Hocq; modo pellit lũbricos mollit ⁊ aluũ. ꝑ lũbricez
Ei⁹ ⁊ imodicũ sedat sic sũpta dolorem. et ventre
Vrinã potu producit mẽstrua soluit. ꝑ vrina
Illi si nardum quã profert gallia iungas

4

Et coniūcta teras: ⁊ mulsa trita resoluas.
Precipue tali purgabis menstrua potu.
Hoc quoq; prestabūt cū lana subdita molli.
Si siler et nardus et acetū iungitur illi.
Noxia detergas potu fastidia tali. ꝑ fastidio
Gramina si rute iungas huic salq; piperq;
Cūq; mero tōdēs des hec decocta ve potū.
Noxi⁹ ⁊ crud⁹ stomachi purgabit hūor ꝑ stomacho
Yri coniuncta pectus mire iuuat hausta.
Acri cum vino trita se quilibet vngens.
Nō metuat culices. vsteq; fungāt odore ꝑ culicibus
Yctericis crudā dabis hanc apio sociataz. ꝑ ycteric;
Curat epar sibi iūgat si gallica nardus ꝑ epate
Splenq; sibi iūcto potata iuuabit aceto ꝑ splene.
Sic quoq; fungoꝝ depellit sūpta venenū. ꝑ fūgoꝝ ve
Obsta letifere cum vino sūpta cicute. ꝑ cicuta
Sicq; venenatis occurrit morsib⁹ hausta.
Et claros oculos reddit cū melle perūctos. De ocul.
Hocq; modo sugilatis superaddita prodest.
Decocteq; vapor obstrusas liberat aures De aurib⁹
Si manant sanie cū melle terēs supadde.
Subuenit anguine molli nitroq; iugata
Vulnerib⁹ prodest cōtrita recētib⁹ illa. ꝑ vulnere.
Si superaddat capitis sic vlcera curat. ꝑ vlcere capitis.
Pruritusq; iuuat ei⁹ decoctio fotu.
Nausea nō poterit quēq; vexare marina De pruritu
Antea cōmixtā vino qui sūpserit illā. ex scabie.
In lini panno si circūcincta geratur. ꝑ nausea maris.
Inguinis imodicū fertur cohibere tumorē
Olfatū sōnū capiti vel subdita prestat. ꝑ somno.
Hanc sibi supponi si nō presenserit eger.
Denigrat crines cinis ei⁹. si bene mixt⁹. De capilloꝝ
Ceroto fuerit et eo sit sepe perunctus. nigredine.

Et tineis tritam reddit q̄ cū dicit̄ arcā Cōtra tineas
Sub lingua factum curat cū melle tumorē
Liuorēque nigrū q̄ circa luminis orbē p liuore ocu-
Apparere solet purgabit idem medicamen lorum
Auris depellit sonitū: cū felle bouino p sono auris
Duritiā splenis eius cathapsalma resoluit de duritia
Coniunctio sibi melle stere si subdit̄ herba. splenis
Desicabit eā manareq̄ mēstrua coget. p mēstruo
Ex oleo fuerit viridis si cocta iuuabit.
Nō modice stōacho. qd erit hoc vngniē fotū
Incaustū vino quo sit macerata resolue. p stomacho.
Si scribis cartā, mus nō teret āpli⁹ illā p incausto cō
Plini⁹ attollit magnis hāc laudib⁹ herbā tra mures
Romanosq̄ refert sacris ex more diebus
Dum quadrigarum cursu certare solerent.
Absintii succum solitos donare bibendum.
In capitolina victori sede locato.
Credētes preciū pre cunctis reddere dignum
Illi qui firmam posset seruare salutem.
Que constat mundi precio preciosior omni

¶ De vrtica. cap. iiii.

Proxim⁹ vrticā quā grec⁹ acalise dicit
Feruida non modice vis illi dicit̄ esse
Unde nec imerito nomē sūpsisse videtur
Tactaq̄ exurat digitos vrtica tenentis
Hec solet ictericos cū vino sūpta iuuare p ictericis
Illius semē colicis cū melle medetur. De colicis
Et tussim veterem curat si sepe bibatur p tussi
Frigus pulmonis pellit. vētrisq̄ tumorē p pulmōe
Qib⁹ his pdest puluis cū melle iugatus
Aut succus viridis cū vino sepi⁹ haustus.
Cū sale de foliis eius factū cathaplasma
Ulcerib⁹ pdest. ⁊ sordida vulnera purgat. p vlcere et



Et ꝫ morſ⁹ vꝫ h̄ cathaplaſma caninos vulnere
Et cancros ⁊ perotidas lixataqꝫ curat. ꝑ morſu
Hocqꝫ reformatˀ caro q̄ diſceſſit ab oſſe canis
Et ſolet humores hoc deſiccare nocentes
Acri cum vino radix contrita tumorem
cōpeſcit ſplenꝫ: podagre ſic ſubuenit illa ꝑ podagrꝫ
Dīb⁹ ⁊ morbis ſic ſubuenit articulorꝫ ꝑ articulis
Omnib⁹ his ꝓdeſt ſupaddita vel ſibi iuncta
Si coqꝫs hāc oleo foueaſqꝫ hoc vnguīe mēbra
Narib⁹ impoſit⁹ ſuccus foliūve cruorē
Elicit: innata vis eſt ſibi tanta caloris
Quod ſi manentem cupias retinere cruorem

Urtice succo frontē line repulit illum — Ut retineatur sanguis.
Si supponatur cū mirra mēstrus pellit — De mēstruo
Si claudit vuluā matrix humore grauata
Urtice folijs reuocabitur illa fricata
Cū vino bibitū venerē semē mouet eius — pro venere
Et melius trite si iūgas melq̄ piperq̄
Et sic cum vino predicto more bibatur
Pleureticos pect⁹ pulmones adiuuat ei⁹
Semen si sūptū fuerit cū melle iugatū
Cum mulsa bibitū lociū pducit abūdās. — De prouocatione vrine.
herba recēs ei⁹ oleū si more coquatur
Dek. ꝛ illi⁹ decoctio molliet aluum — pro duro ventre
Ore diu clausus succus si voluitur eius
Que nō modicū poterit sedare tumorem. — pro tūore vue
Sudorē mouet ex oleo decocta punctis — De sudore
Si quadrupes q̄q̄ marē pferre recusat — pro venere
Urtice folijs illius vulua fricetur — quadrupedum
Sic naturalem calor excitat ille calorem
Defluuium capitis si succo seminis hui⁹ — pro fluxio capillorum
Ungas sepe caput. repmit dicit galien⁹
Illius semen collectum tempore messis
Et desiccatum multis erit vtile causis
Quibus his prodest puluis cū melle iugatus.

¶ De alijs. cap. v.

Si Cordeō argine sūt alia dicta latine
huius vim medici calidā siccāq₃ periti
In q̄rto posuere gradu māsū vel inūctū — pro morsu serpentis.
Curat, q̄s serpēs vel scorpi⁹ itulit, ictus
sanat ꝛ appositū mors⁹ cū melle canios — pro morsu canis
Et vocem, vermes solo pelluntur odore — De voce ꝛ vermibus.
In mulsa coctū cōmixtum cui sit acetum
Et bibitū vermes vētris tineasq₃ repellit — pro vermibus et tineis.
Ex oleo cum teste sua si decoquis illud



Morꝰ pestiferos reddes hoc vnguie saños ꝑ morsu pe
Anguie vesice dolorꝛ ⁊ timor hoc repmũ stifero ꝑ do
Corpꝰ ⁊ attritum cura sanabis eadem lore vesice
Ipse refert ypocras educi posse secũdas ꝑ scdis emis
Fumo cõbusti si vulua diu foueatur sis pꝰꝑtum
Pulmonis varias coctum cũ lacte q̃relas ꝑ pulmõe
Potatũqꝫ iuuat vel crudũ sepe comestũ
Cũ centaurea diodes dare ꝑ̃cepit illud
Ydropicis. sic humores desiccat aquosos ꝑ ydropicꝭ
Idẽ neufreticis elixum sumere iussit ꝑ nefreticꝭ
Pictagoras illo fuit visus cũ coriandro
Et vino causas sic curans ycterícorum ꝑ ictericis

Et sic potatum dicit ꝙ molliat aluum
Cūqꝫ faba coctū capitis sedare dolorē ꝓ vētre duro
Dicitur. attrito si tempora perlinis illo ꝓ capis do-
Anseris huic adipē iūgas tepidūqꝫ dolēti lore
Infundas auri preclare subuenit illis. ꝓ aure
Elixum tussim iuuat. et suspiria sedat De tussi.
Clarificat raucā crudū coctū q̄qꝫ vocem ꝓ voce
Sz magis elixū iuuat illā sepe comestum
Adiuuat incoctū pulti sumptūqꝫ tenesmō De tūore
Porcino iūgens adipi si conteris ipsum
Nō modicos reꝑmes supaddēs sepe tumores
Hunc ignotaꝝ potus non ledit aquarum Cōtra aq̄-
Ne diuersorum mutatio facta locorū rū potus
Allia qui mane ieiuno sumpserit ore.

¶ De plantagine. ca. vi.

Herba q̄ nr̄a lingua plantago vocatur
Hāc arnoglosā grec9 vocat quia lingue
Agmine similis foliis. plantagnis huius
Sunt gemine spēs: et maior p̄ma vocatur.
Altera vero minor. quā vulgo lanceolatam
Dicūt ꝙ foliis vt lancea surgit acutis
His infrigidādi desiccandiqꝫ notatur.
Tertius esse gradus. maiori vi tamen esse
Maiorē dicūt. nimis hūida vulnera siccat ꝓ vulnere.
Si supaddat cū melle. ⁊ sordida purgat
Dum sale sicut ol9 iūcta coquatur aceto
Vētrē restringit nimiū sic māsa fluentē ꝓ fluxu vētris
Si supradictis lens sit decocta iuuabit
Hic dissintericos meli9 cib9: et ciliacos dissiterici se
Srigit manātē supaddita trita cruorē emittētes sā
Et nigris maculis fert reparare cruorē guinē p anū
Qui cū lachrimo mire medicat adustos ꝓ maculis.
Sola canis morsū curat cedatqꝫ tumorē ꝓ mor. cais



Et ſcrophas ſpgit ſupaddita cū ſale trita ꝑ ſcrophꝫ
Ydropicis vl' olꝰ decocta comeſtaq; ꝓdeſt ꝑ ydropicꝫ
Sic iuuat aſmaticos fert̄ ꝙ iuuare caducos ꝑ caducis
Sordida purgabit bn̄ vulnera q̄libꝫ oris de oris vul.
Ore diu tētus ſi ſuccus voluit̄ eius De fiſtula
Hic introfuſus curat ſi ringia ſuccus De aure et
Et dolor hoc auris ſedat̄ et ſacer ignis ſacro igne
Fert emoptoicis hic opē ſi ſepe bibat̄ emoptoici ſt̄
Per ſe fortior ē ſi ſit coniunctꝰ aceto ſpuētes ſan
Sicq; iuuat ptiſicos iiectꝰ vino p annum guinē ptiſici
Srigit nō modicū fluxū diſſintericorū. ſt̄ deficiētes ī
Pellit ex ocul' tumor h' feruorq; ꝑ̄ictꝰ eiiciēdo hūorē

Sepi⁹ hāc ipsā si dētib⁹ atteris herbā p'tūore ocꝛ̄oꝝ.
Gigiuas reꝑmet tumidas ⁊ sāguie plenas. p gigiuis
Sicq3 solet dētis cōpescere sepe dolorez p dētibus.
Succus lana matrici subditur eius Ut mēstrua re
Stringit manātē nimiū siccando cruorez tineātur
Cunctis p̄dictis eius decoctio causis
Prodest ⁊ potus cū vino seminis eius
Uesice renūq3 iuuat potata dolorem p vesica ⁊ re-
Dicūt nō nasci scrophas gestātib⁹ ei⁹ nibus
Radicē collo suspāsa3: vis sibi tanta est. p scrophis
Radices eius tres cōtere: iungito tritis. ad febrem
Uini tres sciatos: ⁊ aqua fac sit modus idē tertianā
Hec nondū tremulo potāda dabis febriēti
Sic pelles febrē cui dat lux tertia nomen.
His bine quoq3 quaternis ꝓdesse putant
Cū totidem vini ciatis si detur ⁊ amnis Ad q̄rtana
Cūcta potest plātago mioꝛ p̄dicta iuuare.
Quāuis nō tantas vires videatur habere
Precipue succus curat plantaginis huius
Qd̄ iuxta nares vel lumia nascit vlcus p vlcere iu
Si supaddatur cū lanis mollibus illi ta nares v
Perq3 nouē cathaplasma dies istd̄ remouet oculo
Eius si succo tepido venter foueatur p ventre
Acri depulso sanabitur ille dolore
Lūbricos succus depellere dicitur eius ad lūbrico
Si porcina vetus axungia iungitur illi.
Sedabit duros istud cathaplasma tūores p tūori
Parotidas vuln⁹q3 recēs hoc adiuuat vnguē du
Ante duas horas q̄rtane q̄ tremoꝛ egrū Ad febre
Uexet. si succum biberit plātaginis hui⁹ q̄rtana
Sentiet eximiam facili medicamine curā.
Eius potatum depellit sperma secūdas p scd̄is
Si via lōga pedū mouet vt sit sepe dolorē p dol

Ueri cum vino supaddita trita iuuabit — pedum
Cum passo succus bibitur si sepius eius
Uesice variis fertur succurrere morbis — p vesica
In desiccando vis est plantaginis ingens
Malori queat vt veluti cauteria corpus
Appositum siccare refert vt plinius actor
Composuit librum themison de viribus eius.
In quo preclaris celebrauit laudibus illam

¶ De ruta.cap.vii.



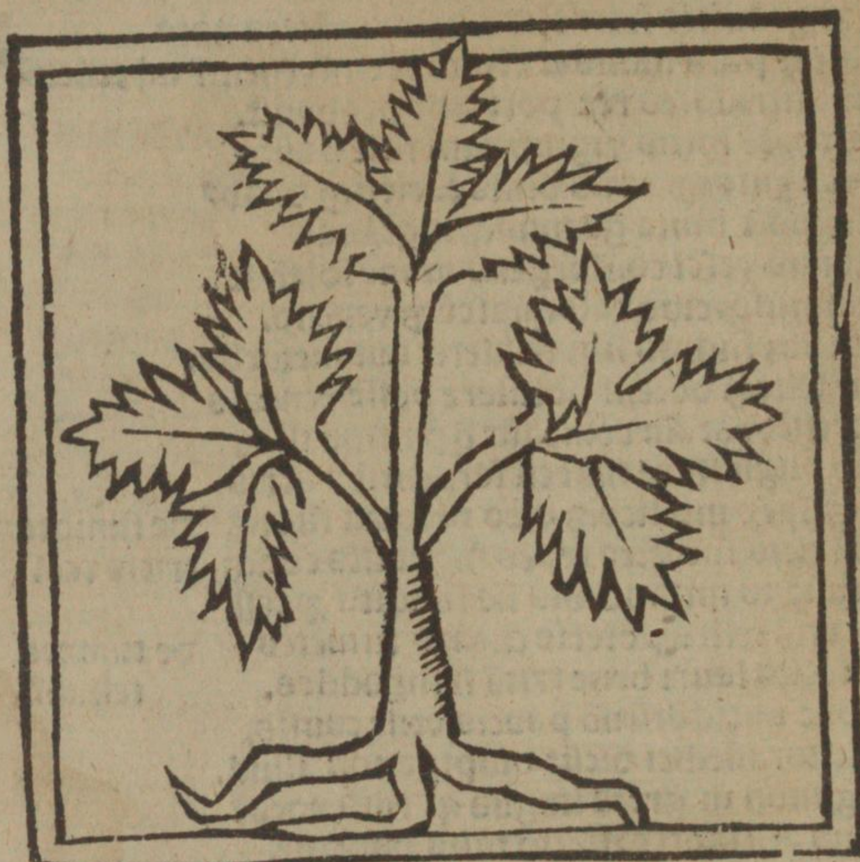
A Medicis ruta vis feruida dicitur esse
Siccaq; ferẽ i his gradus illi tertius esse
Utilis ẽ valde stomacho si sepe bibat — p stomacho

Expellit partū potu: venerē\qz coheret p venere
Tussim si bibit cōpescit: mēstrua purgat p tussi ꝛ mē
Siccoqs hāc in aqua cui vinū iūxeris acre struo.
Cōpescit talis decoctio tormina ventris p tormine
Pulmones iuuat: ꝛ pect⁹ morbosqz medet ventris
Costarū quā pleuresim vocat artiq ligua p pulmōe.
Arteticos ciasimqz iuuat: febriqz medet p pectore ꝛ
hausta vel in oleo viridē si coxeris illam costis
Et foueas tepido patientis ance tremorē p renib⁹ et
Matrici pdest intestinisqz tumori coxa
hoc vnguentū vel clisterio si fundit intus p matrice.
haustaqz cū vino prodesse valebit vtriqz
Lumbricos oleo decoctaqz potata repellit.
Cum caricis decocta diu viniqz liquore
Proderit ydropicis si sit supaddita nocte p ydropi.
Cruda comesta recēs oculos caligie curat pro ocul
Et melius maratri cum succo felleqz galli
Melleqz si succus ex equo iungitur eius
Indeqz sint oculi patientis sepe peruncti
Cum roseo miscens oleo necnon vel aceto
Illius succum capitis curare dolorem
Quāuis ī modicū poteris hoc sepe pungens.
Narib⁹ exp̄ssis si succ⁹ subdit eius pro fluxu san
Sistit manātē bn̄ desiccando dolorez guis p nares.
In corio maligranati si sit tepefactum
Aurib⁹ infūdas depelles inde dolorē p auribus.
Ceruse roseoqz oleo miscens et aceto
Illius succum mirandū conficis vnguē.
Ad depellādū sacrū quē dicim⁹ ignez p igne sacro
Et scabiē verte. que dr̄ herpeta grece. p vertis.
Et grece dictas acoras hoc vngule purgas. p acoris
Ulcera sūt capitis hūore fluentia pigni p vlcere ma
Curat ꝛ hoc ozimas imissū narib⁹ hec sūt rium

Que grauiter fetent in maribus vlcera nata
Obstat pota nimis vel cruda cõesta venenis ad venenũ
Hoc mitridates rex põti sepe probauit.
Qui rute foliis viginti cum sale pauco
Et magnis nucibus binis caricisq; duab⁹
Ficubus ⁊ binis geminaq; inglandi.
Jeiunus vesci consurgens mane solebat
Armatusq; cibo tali quascũq; veneno.
Quilibꝫ ĩsidias sibi tenderet aut metuebat
Mustelleq; docent obsistere posse venenis
Mirifice rutam comedũt q̃ pmitus illaꝫ
Cum pugnature sunt cũ serpentib⁹ acris
Cũ butyro modicoq; oleo decocta tũorez de tumore
Matricis subiecta tepẽs fugat illa colicq; tricis ⁊ coli
Et cunctis int⁹ morbis sic subdita ꝓdest
Hac etiã testes poteris curare tumẽtes de tumore
Cũ foliis lauri bene tritã si supaddes. testium
Ex hac antidotũ nõ paucis vtile causis.
Cõficitur. medici dicũt diapiganon illud.
Piganon in greca lingua q; ruta vocat
Illius antidoti cõfectio talis habetur.
Põdere iũge pari nitrũ piper atq; ciminũ
De trib⁹ his q̃tũ de ruta ponito tantũ.
Sed pri⁹ ex acri vino macerare ciminũ.
Conuenit in ferro post assari calefacto
Oĩa deide sil' bene trita cũ melle iugabis ꝓ pectore
Pectoris ⁊ lateris iecoris renũq; dolores ꝓ iecore ⁊
Hoc ex antidoto curantur sepe comesto. renibus.
Extenuat pinguẽ. molit sie tormie vẽtrẽ ꝓ vẽtre duro
Cõfortat stomachũ facit vt bñ digerat escã ꝓ stõacho

¶ De apio. cap. viii.

Est apiũ dictũ qđ apex hãc ferre solebat
Victoris veter fieret dũ more triũphus



Ipſe ſibi talē prior impoſuiſſe coronam
Dicitur alcides. morem tenuere ſequētes.
Aſt alii dictum credūt. ꝙ apes vehementer.
Iſtius ſoleant auide decrepere flores.
Hāc herbā ſelmon ſolet actica dicere liṅg
Virtutis calide ſicce quoqꝫ dicitur eſſe
Terti9 a medicis dat9 eſt grad9 hic ī vtroqꝫ
Illi9 ſucco ſi candida mica terendo ꝓ tumore ocu
Panis iungatur oculis ſedare tumorē lorum
Dicitur emplaſtri noctu ſuꝑaddita more. ꝓ tumore
Sicqꝫ ferūt mām̄is ꝓdeſſe tumētib9 illā mām̄arū
Sedat feruorem ſtomachi. pellitqꝫ tūorē ꝓ ſtōacho

Et quicquid ventus creat includit ve noxiũ
Desiccans poris assumpta repellit apertis
Prouocat vrias hec cruda cõesta vł hausta De vrina
Sed mage radicuꝫ facit hunc decoctio sũpta
Hoc itidem semen operat fortiꝰ haustũ p morsu ve
Tota. venenatis occurrit morsibꝰ hausta nenoso.
Sed semẽ potiꝰ vł apozima pderit eiꝰ Apozima id
Si bibatur. tusiqꝫ modo sedabit eodẽ est decoctio.
Uẽtrẽ cõstrigit. vomitũ potata cohercet p ventre et
Limphe comestũ sibi si iungatur acetum vomitu.
Egris amissũ fertur reparare colorem De colore re
Cruda ieiunis fuerit si sepe comesta cuperando.
Una quaqꝫ die vexãtem corpora febrem. p febre q=
Cũ linpha potata iuuat febris añ trẽorem tidiana
ydropicos. ⁊ splẽ tumidũ iuuat illa iecurqꝫ p idropi
Si cum feniculi succo cõtrita bibatur cis.
Hacqꝫ supposita turpis lentigo fugat p lentigie.
Illius succo farris cum poline mixtus.
Atqꝫ qui lacrimo vulnꝰ bñ purgat ⁊ vlcꝰ p vulnere ⁊
Si supaddatur emplastri more frequẽt vlcere.

¶ De malua siue altea. cap. ix.

Alteam malue speciẽ nullus negat eẽ
Alteãqꝫ vocant illã: ꝙ crescat ĩ altũ
Hanc ipam dicunt euiscũ ꝙ quasi viscus
Illius radix contracta madere videtur
Agrestis ꝙ solet a multis malua vocari
Inmulsa coctus flos eiꝰ vulnera purgat p vulnere.
Uel si cum vino tritũ florẽ supaddes
Spargẽ sic scrophas. anũqꝫ iuuare dolorẽ p scro
Decitur hocqꝫ modo cõquassatꝫ medicat phis ⁊ ano
Elixata priꝰ radix adipiqꝫ terẽdo
Addita porcino terbentineqꝫ tumores
Matricꝫ curat. reliquosqꝫ iuuare dolores matrice



Dicitur. illius neruos ſic ipſa relaxat
Rūpit vł ſpergit ſic apoſtemata dura de apoſtēate
Omnes has cauſas elixatura iuuabit
Sic loca morborū foueantur. ſepe tepēti
A diſſintericis radicū coctio ſūpta ꝓ diſſinteri-
Cum vino fluxum ſanguinis cōpeſcit eoꝝ cis.
Et pellit tardas hec coctio ſūpta ſecūdas ꝓ ſecūdis
Et ꝓdeſt emoptoicis, lapideſq; repellit ꝓ emopto
Veſiceq; ſolet variis ſuccurrere cauſis cis.
Acri cū vino contritū ſemen oliuo
Iūgito deformes mackas hoc vnguīe pelles ꝓ maclis
Cū puſca potata poteſt obſtare venenis ꝓ veneno.

Elixata pr9 cum melleq; trita repellit
Vulnera:q̄ caua sūtsi sit supaddita sepe p vulnē cauo
Sic q̄q; duricias mollit.lenitq; rigores p duricia
Decoctis oleo foliis factū catapsalma p morsu pe
Quosuis pestiferos morsus cōbustaq; curat stifero

¶ De aneto.cap.x. Dill



A Medic; calidū siccūq; refertur anetū
Et dicūt q si grad9 hic ī vtroq; scd̄us
Lac dat abūdāter ei9 decoctio sumpta Et nutrix
Nutrici stomachiq; sol; depellere morbos abūdet la
Tres sciatos ei9 tepide si sūpserit eger cte
Indicio ruptus est q demonstrat apertū

Os stomachi. vẽtũq; p hoc exisse nociuũ — p stomacho
Atq; grauis tali sedatur nausea potu. — p nausea.
Prouocat vrinas obstãtia queq; repellẽs — p vrina
Matricẽq; iuuat. bñ si foueat eadem — p matrice.
Cũ tepida tritũ patiens si potet anetũ — p vẽtre et
Intestinorũ curat vẽtrisq; dolorem — intistinis
Hoc etiam potu degestio tarda iuuat. — p digestiõe
Unde minor fieri. vis egestiua videtur
Assidue bibitũ visũ nocet ꝛ genitale — p visu ꝛ ge
Claudit iter siccans humorẽ semis int⁹ — nitalibus
Si nimis venter turgens humore ĝuetur — p vẽtre.
Suspendit puluis cõbusti seminis eius.
Apposit⁹ digitis. aut intus clistere fusus
Acrior ẽẽ cinis radicũ dicitur eius
Rodit crescẽtes cinis hic ĩ vulnere canes — De vulner ꝛ
Ulcera que serpũt ꝛ sordida vlcera curat — b⁹ sordid;
Ulcera p̃cipue membri curare virilis. — p vlcere vi
Dicitur iste cinis infusus sepius illis — rili
Olfatũ reprimit singultũ semen aneti — p olfatu.
Assatum et feruens si sepius olfacit eger
Dicũt feruores oculorũ tollere posse. — p oculis
Eius radices tritas prius apositasq;
Apponas emoroidis sic semen aneti — p emoroid;
Ustũ curat eas et cõdilomata soluit.
Flos oliuo si decoquitur. medicabile redddit.
Illud precipue morbis de frigore nat; — p morbis fri
Prodest ꝛ capit; cõpescit sepe dalorẽ — gid;. ꝯ capite
Neruorũ laxat tensuras frigora pellit — p neruoꝝ tẽ

¶ De betonica. cap xi. — suris.

Betonicã soliti sũt cesterõ dicere greci
Urinas potata ciet lapidesq;' repellit — p vrina ꝛ
Fert emoptoic; cũ pusca sũpta iuuamen — lapide.
ydropicos siccat cũ vino melleq; sũpta — p emoptoic;



De foliis eiꝰ trita factū cathapſalma — ꝓ ydropicis
Nō modicū ꝓdeſt oculis q̄s leſerit ictꝰ — ꝓ ocul̃ leſis
Illius ſuccus roſeo cōmixtꝰ oliuo
Auribꝰ infuſꝰ varios fugat idē dolores — De auribꝰ
Betonice puluis cocto cū melle iugatꝰ
Empicos. tuſſiq̄ȝ iuuat: ⁊ ſuſpiria ſedat — ꝓ tuſſi ⁊ ſuſpirio: ꝓ
Et ſtōachi varios ſūptꝰ iuuat ille dolores
Si febris ē calida cū vino ſi febꝛꝭ abſit — ſtōacho ꝓ febꝛe calida
Cū mulſa bibitus idē puluis mouet aluū
Cū ſale cōtritꝰ foliis cathapſalmate facto — De vētre
Vulnera curabis. fuerintq̄ȝ facta recēter
Triſtataq̄ȝ fracture capitis hec ſola medet̃

De foliis eiꝰ elixis fit catapsalma
Utile non modicū variis viciis oculoꝝ ꝓ oculis.
Restrigit lachrymas ocloꝝ māsa vł haustꝰ ꝓ oclis
Hac etiā caligo solet metuēda repelli flētibꝰ. ꝓ cali
Equo cū rupta fuerit si pōdere iuncta glosis.
Et sic cū linpha sumatur trita tepēti
Sic oculis nociuus sanguis ꝑ suptiliora ꝓ oculis;
Dicitur expelli. sic luīa libera reddit.
Sūpta hac cū tepida purgaꝉ vomica dira de vomica
Pectoris et morbi potu curantur eodē ꝓ pectore.
Splen iuuat illiꝰ decoctio sūpta. iecurqȝ pro splene
Uncia betonice sociandꝰ qterna vetrici ⁊ iecore.
Cū vini ciatis tribꝰ. ⁊ his sint addita grana
Uigintiseptem piperis simul hec bn̄ trita
Haustaqȝ purgabūt renes pellētqȝ dolores ꝓ reni
Uncia cū ciatis calide potata duabus bus.
Dicitur īmodicū ventris sedare dolorē ꝓ vētre.
Hec tussi cū melle fugat: vētrē qqȝ mollit
Unaquaqȝ die febre si vexabiꝉ eger ꝓ febre quo-
Uncia iungatur plātaginis vna duabus tidiana
Betonice. sic cum tepida trita bibatur
Antea ꝙ febris prenūcia frigora fiant
Uncia betonice calide ciato resoluta.
Prodest ydropicis. si sit potata frequēt ꝓ ydropicis
Radicū puluis cū mulsa tritus ⁊ haustus
Humores velut eleboꝝ vomitu cito purgat
Bis binas dragmas. precepit pliniꝰ haꝝ
Radicū dare passo mulsa ve bibendas
Precepue flegma vomiꝉ purgabiꝉ isto ꝓ flegmate
Cū mulsa bibitꝰ puluis prodest folioꝝ de ruptis
Ruptis. atqȝ steras potꝰ leuaꝉ iste cadētes
Cū vino sūptis obstat potata venenis
Precipue semen quod si desit detur herba
Uncia betonice cū vino sūpta tepēti.

pctericos curat. cū mulsa mēstrua soluit — p ictericis et
Pondere duo fabe puluis cū melle vorat⁹ — mēstruis.
Post cenā stōachū iuuat vt bñ digerat escā — p digestiōe
Si de betonica viridi sit facta corona.
Circa serpeñtes. vt plinius asserit actor
Audebūt nūq̄ positā transire coronā
Sed morsu pprio pereūt et verbere caude
Omībus antidotis monia⁹ eam sociari
Precepit. vt stōacho mag; herb; oīb⁹ aptā — p stōacho
Plini⁹ hanc inquit q̄ secū gesserit herbā — Cōtra icā
Anullo poterit nocuo medicamīe ledi. — tationes.
Et dicūt. q̄ ea cū vino sepi⁹ hausta. — De plūbeo
Plūbeus abscedat color et melior reuocet — colore.



¶ De sauina.cap.xii.

B Rateos grece sauina vocata latine:
Sicca calens sibi vis est tertiꝰ illi
Est i vtroqz gradꝰ vl'nꝰ cū melle vl' vlcꝰ ꝓ vulnere ꝛ
Fortiter exitant:et sordes purgat eorū vlcere.
Sic iuuat ātratas bonaqz plebs vlcera dt
Mēstrua deducit corruptos extrahit aluo. ꝓ mēstruo
Cōceptus si cū vino sit sūpta frequēt'
Vel si trita prius matrici subditur ori
Cerotis amixta cutē facit esse nitentē
Omnibꝰ ꝛ ꝓdest morbis d.frigore factis ꝓ morbis
Illiꝰ in vino vel aqua decoctio curat frigidis.
Quos vertigo nocet.si lutū sit caput ide ꝓ virtigie
Herbaqz timporibꝰ et frōti cocta ligetur
Duplū sauine si desunt cumania poni
In medic amētis iubet vrisbastus actor.

¶ De porro.cap.xiii.

I N mltis caussis vsus medicamie porri
Dicitur ypocras medicie maximꝰ auctor
Istiꝰ succū solū dedit ille bibēdū.
Egrotis .qui reiciunt sputant ve cruorē
Quos emoptoicos soliti sūt dicere grece demoptoi
Cum galla dant hunc alii thuris ve farina cis
Aut geminis dragmis porrorꝫ seminis vnā
Apponūt mirre vinoqz trita resoluunt
Pre cunctis aliis dicunt hec sūpta iuuare
Manatēqz potes naris retinere cruorē
Intus si nares vngas medicamie tali ꝓ fluxu san-
Confractas vuluas succo curabis eodē guis p nares
Reddit fecūdas mansū persepe puellas ꝓ vulua cō-
Vlcera cū melle tritū iuuat.apposituqz fracta. ꝓ fe
Humorū capitis si distilatio fiat. cūdis mulierū
Pulmones pectusqz nocēs vocēqz canorē ꝓ vlcere
Indeqz cōsurgat tussis ꝑcordia ledēs ꝓ tussi.



Cum tissana porri succũ sorbere iuuabit
Etp se solũ prodest his cibus ipsũ
Si porri partes in vino coxeris albas
Sicvt aquã primã mutes addasqȝ scdaȝ — p duro vẽtre
Utilis eius aque duro sit potio vẽtri — ꝯ vẽtre molli
Dicitur hec eadem cũ vino strigere vẽtrẽ
Cũ vino porr⁹ dat hic qs leserit ãguis — p morsu venenato.
Quolibet aut aĩal fundẽs letale venenũ
Nec nimis his pdest si vulnerib⁹ supaddas
Si velut emplastrũ porrũ cũ melle subactũ
Cõmixtus porri succus lacti muliebri
Et bibitus tussim fert sanare vetustã — p tussi.
Et variis vicus pulmonũ subuenit idẽ — p pulmone

Auris cōpescit cū capre felle dolorem De aure.
Prestat idem pariter cū mulsa tritus. & auri
Infusus tepidꝰ. fūgis (si māditur obstat
Eiꝰ iungat succo pars tertia mellis
Et sic p nares tepidū fūdēdo vł aures p naribꝰ &
Inmēsū poteris capitis sedare dolorē auribꝰ.
Cū vino labat hūc. lūborꝝ quē dolor agit p capite
Dicūt vtilius tali nichil esse dolori pro lūbis.
Fracturas solidat cito. duritiasqꝫ relaxat ꝯtra fractu
Appositū vulnꝰ qꝫ recēs cito cū sale claudit ras. Ut
Sic crudū fuerit sūptū leuat ebrietatē claudat vulnꝰ
Sic venerē simulat. sic durā moliet aluū: Cōtra ebri
etatem.

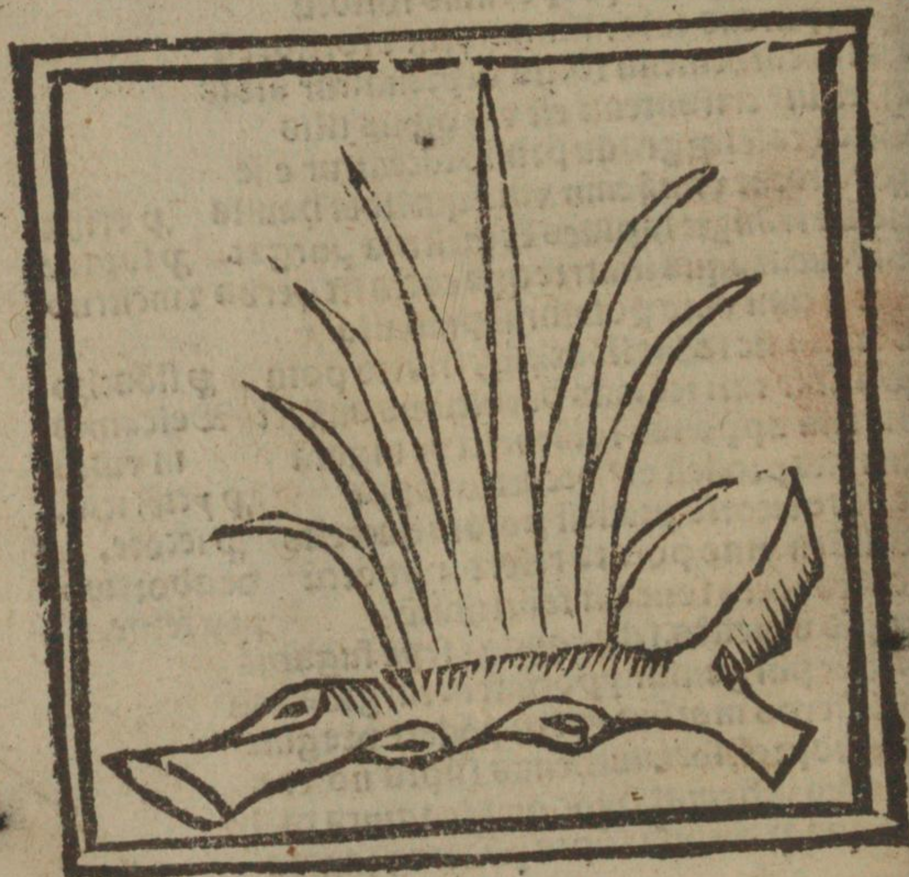
¶ De camomilla. cap. xxiiii.



Athenū magnis ꝯmēdat laudibꝰ actor
Asclipeus quā camomillā nos vel ꝯmomillā
Dicimꝰ hec mltū redolens ē ⁊ breuis herba
Herbe tam similis: quā iusto noīe vulgus
Dicit amaristā qꝫ fateat: et sit amara
Ut collata sibi vix discernatur odore
Auctores dicūt species tres illius esse
Quas sola florū distigui posse colore
Tradūt. est cūtis mediꝰ flos aureus illis
Sed varius foliis flos circūcingitur ille
Albi vel nigri sūt purpurei ve coloris
Dicitur athenus prope cuius foliorū
Purpureus color est. maiorqꝫ ⁊ fortior est
Et laucathemenū foliis deprenditur albis
Melliꝰ crisantenū est vis oībus illis
Sicca calēsqꝫ gradu primo cōceditur esse
Prouocat vrinā cum vino quelibet hausta — ꝓ vrina
Vesice frangit lapides et mestrua purgat — ꝓ lapide
Si foueat aqua matrix qua cocta sit herba — ⁊ mēstruo
Aut si cum vino potetur sepius illa
Tormia sic sedat stōachiqꝫ īflatio potu — ꝓ stōacho
Pellitur tali scamās de vultibus auffert — De scamis
Si tritā apponas solā melli ve iugatā — in vultu
Ictericis prodest eiꝰ decoctio sūpta
Et mire iecoris prodest potata querelis — ꝓ ictericis.
Pellē cū vino potata refertur abortū — ꝓ iecore.
Ac oleo cocta fouea si febricitātē — de abortiuo
Frigus depelles. febrē quoqꝫ sepe fugabis — pro febre.
Inguie purgantur ypocūdria turgida tali.
Pestiferos morsus ꝑpetū pōdere dragme
Cū vino prohibet authenus sūpta nocere
Plinius affirmat hanc quadraginta diebꝰ
Una quaqꝫ diebus sūpta pōdere dragme

Cum geminis ciatis vini subtilis et albi
Corlorio sensim totū purgare lienem
Egilopas curat. si quis cōmasticet illā ꝑ egilopia
Et sic apponat sic vlcera sordida purgat ꝑ vulnere
Emolire caput febris feruore grauatum sordido
Sepe solet vel collectis humoribus in se
Ulcera producit vocat exātimata grecus
Hec decocta virens oleo camomilla repellit
Quod si defuerit viridis. maceretur aceto
Et caput idē lauet. nullū magis adiuuat vnguē

¶ De nepta. cap. xv.



Herbā quā nepta vl'gari more dicam⁹
Hāc medici greco calamīti noīe dicūt
Sicca caleſq; ſibi vis eſt et tertius illi
Eſt in vtroq; grad⁹. cū mulſa ſepe tepenti.
Sumpta ſolet totū ſudore reſoluere corpus
Ex oleo quo ſit decocta perunge fricādo
Illū vncture metuitq; frigora febris — p febre.
Non frigus tantū. ſed febrē ſepe repellit
Illi qui iciaſin patitur coxe ſupadde — De ſciaſi.
Contritam viridē. fertur cōburere pellē
Et ſic humores ſiccādo fugare dolores
Apposita potuq; ſuo cito mēſtrua purgat — p mēſtruo
Eit lepre ſpecies elephāciaſiſq; vocatur — p lepra.
Que cūctis morbis maior ſic eſſe videtur
At maior cūctis elephas aīalibus extat
Hunc in principio morbū pot⁹ calamētis
Cū vino curat humores extenuādo
Serpētē morſus ſuperaddita trita nocere — p morſu
Non ſinit et pellit cū vino ſūpta venena — ſerpētinū.
Potus et iniectus lūbricos enecat eius — p veneno
Succ⁹ et in mēbris vermes necat oībus ipſe
Si ſemel iūgatur hic cū ſale plus operat — Prohi-
Si bibat hāc p̄gnās. aut tritā ſubdat abortit — bitio
Purgat et ictericos cū vino curat anelos
Aſmaticos medici quos greco noīe dicunt
Et iecoris morb; cū vino mitigat hauſta — p moro ie
Hocq; modo veter; lateris iuuat illa dolorē — coris p
Atq; cicatrices nigras ſupaddita trita — dolore late-
Hec naturalē reddit purgādo colorē — ris. p curatiōe.
Uino decocta facit hec meli⁹ cathapſalmā — cicatricis
Cōpeſcit ſtomachi cū vino ſūpta dolorē — p dolore ſto
Fumus de domibus ſerpātes effugat ei⁹ — machi
Tollere ſingultū cū vino dicit hauſta — p egectiōe

Hocq modo venerē phibet potata frequēt. | Spētinū Prohibitio.

¶ De puleio. cap. xvi.



Feruida pulegii vis siccaq dicitur esse
tertius a medicis dat⁹ ē gd⁹ hic in vtroq
Sepi⁹ hāc herbā si pgnās sūat abortit | Prohibito
Menstrua deducit cū vino sūpta tepēti
Hocq modo tardas hec extrahit herba scdas
Hoc nomē q nō notū reor eē qbusdā | p expositiōe
Exponā tali quid noīe significetur | huius nois
Et mundū natus testa circūdatur oui | secunda.
Pullus. hic infans matris vestitur in aluo
Quadā pellicula matris de semīe facta

Quā nocēs rūpit quasi testā pullil⁹ oui
Istas pelliculas medici dixere secūdas
Quod mox expositos nature iure sequāt
Hec si plus iusto vitio cogente moretur
Aut mors subsequitur: dolor aut qui vis tollerat
Istas pulleium predicto more repellit
Cū sale cōtritā melli si iuxeris illā
Anguē cōttractis pt hoc succurrē mēbris
Illius puluis sūptus cū melle vl' haustus
Pectoris humores viscosos extenuare
Et per sputa potest illos educere mere
Nausea vel mors⁹ stomachi curabit illi
Cū pusca sūpta vel aceto. quod sit' aq̄ sū
Cū vino colerā nigrā potata repellit
Sicq̄ venenatis serpētū morsib⁹ obstat
Siper vim febris nimioq̄ fluore cruoris
Aut aliquo casu subito defecerit eger
Quod solz a doct; medicis malefactio dici.
Puleium valido tritū iūgatur aceto
Naribus egroti sic apponat odore
Solo confestim dicūtur releuare iacētem
Singiuas sicci puluis cōfirmat et vsti
Appositā viridem dicūt sedare podagrā
Et quosuis alios solet emēdare tumores
Si superaddatur tepide pmixta polēte
Addita cerotis papulas de corpore tollit
Spleneticis mltū supaddita cū sale pdest
Elixatura si quisq̄ sepe tepēti.
Illius abluitur. pruritus non patietur
Et sic matricis poteris curare tumorē
Tussim compessit cū vino sūpta tepēti
Ei sic vrinā cōpellit reddere largam
Et magis ex vino si sit decoctio facta

p eductioē. hūor pectorꝫ
p stōacho.
De colera expultione
morsib⁹ serpētū
p malefactis.
p spleneticis.
De tussi.
p eiectione vrine.

Aut oleo mixto cōtritā si supaddas
Si radix acri tritam iungatur aceto
Sedauit quosuis supaddita sepe tumores ꝓ tūore
Obstat ſpētū cū vino sūpta venenis ꝓ morsu ſpētū
Et sic assūpta venerē stimulare fatēt
Sicq̄ʒ pulmonis ꝓdest iecoris q̄ʒ q̄relis ꝓ pulmone
Et sic nutrici sūptū lac ꝓbet abūdans. ꝛ iecore
Herba virēs curat mors⁹ cū melle caninos ꝓ morsib⁹
Si supaddat ꝛ vino mixta bibatur canini s.



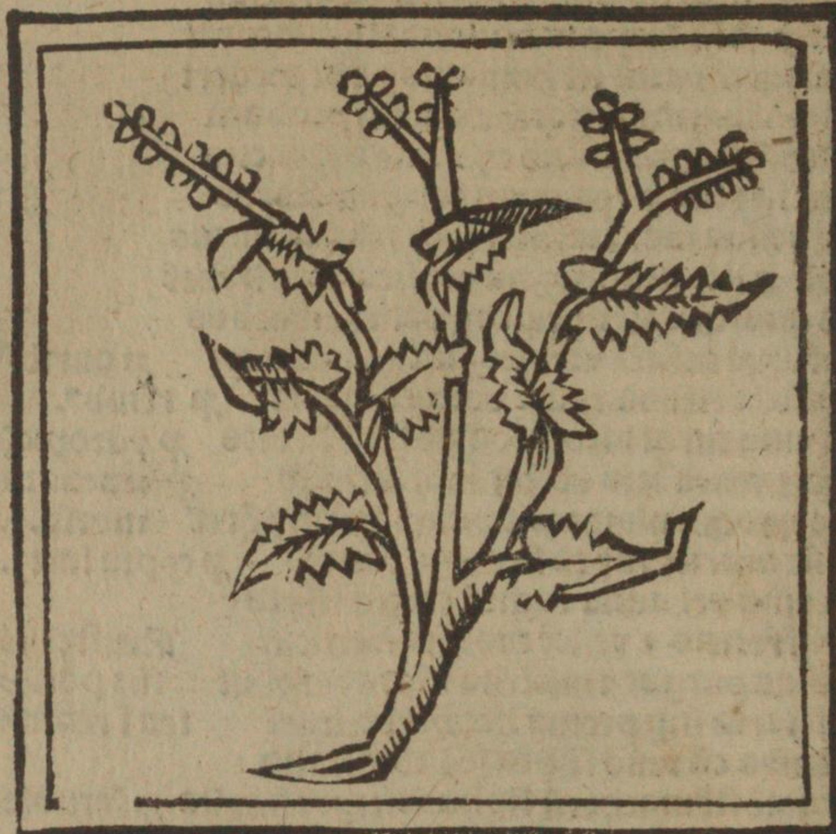
¶ De feniculo cap. xvii.

Feniculū medici calidū siccūq̄ʒ scdo
Dicunt esse gradu maratrū grecus vocat illd

Fenuele

Cū vino cūctis obstat hec herba venenis
hac mansa serpens oculos caligine curat
Indeq; cōpertū est humanis posse mederi
Illam luminibus atq; expiādo probatū
Radicū succus oculis cū melle peruncti
Pulsa reddit eos omni caligine claros
Expressus maratri viridi de semine succus
Soleq; siccatus magnū medicamine habet
Ad quosq; voles oculorū pellere morbos
Auribus infus⁹ vermes succus necat ei⁹ — p aurib⁹
Renib⁹ ī tisana radix decocta medet — p renib⁹.
Cū vino curat idropicos potata tū ores — p ydropicꝭ
Sicq; venenatis obstat morsib⁹ illa — p venenato
Sic quoq; pulmonis obstat iecorisq; qrel — morsu.
Et sic nutrici sūpta fit copia lactis — p copia lactꝭ.
Cū vino vel aqua radicū coctio sūpta
Neufreticis ꝛ vesice morbis medicat — Neufretici
Urinas purgat ꝛ mēstrua sūpta resoluit — sūt patiē-
Vel si tria sup pectus hec herba liget — tes ī renib⁹
Nausea cū vino sūpta sedabitur illa
Feruorē stōmachi cū lipha mitigat hausta; p feruore
Radix illi⁹ cū vino decocta dolores — stomachi.
Fomēto curat patitur quos virga virilis
Hoc quoq; si iuugas oleū facit hocq; puas
Ictu vel factos subitos quosq; tumores
Appositū tantam iuncto sedabis aceto
Semen cū vino bibitū veneris mouet act⁹ — p veneris
Hoc qq; modico lateris viros sedare dolores — p do
Dicūt aut herbe si sit decoctio sūpta — lore lateris.
Tradūt auctores eius iuuenescere gustu
Serpētes. ꝛ ob hoc senib⁹ pdesse putātur

¶ De acidula. cap. xviii.



Dicim⁹ acidulā quā grecus dicit ozion
Sic dici credunt: ſapoꝛ illi ꝙ ſit aceti
Creſcit arenoſis in pꝛatis.et ſecus annes
Hanc auide quidam comedunt in tempoꝛe veris
Expertumq; ferunt.ſibi ꝙ faſtidia tollat
Uirtus eſt illi ſiccans.et frigida valde
Tertius a medicis dat gradus huic ī vtroq;
Hac fugit appoſita ſacer ignis ⁊ herpeta moꝛdax
Et tūoꝛ ex ocul̄ trite cathaplaſmate cedit ꝑ tumoꝛe
Ulcera que ſerpūt cohibet cōbuſtaq; curat culoꝛum.
Et multū calide dicūt ꝓdeſſe podagre ꝑ podagris
Si fuerit foliis illitus operta virentis.

Aut cathap salmate mixta cōtrita polēta
Eius cū roseo succus perunctus oliuo.
Dicitur antiquo capitis prodesse dolori | p dolore
Et dolorē lingua dict9 cathalargia greca | capitis
Omne gen9 flexus vētris resstigere mire | p fluxu vē
Cū vino potata solet vel māsa frequēter | tris.
Hocq3 modo nimiū manātia mēstrua sistit | p mēstru
Vel si matrici triuā viridē supaddas | is.
Sic quoq3 lūbricos pellit potata rotūdos
Taliter et cūctis pdest potata venenis | p omni ve
Exhilarat visus succus illius iunctos | neno.
Cū vino variis obstat potata venenis
Affirmant istā qui secū gesserit herbā
Quod non appetat hunc letali scropius ictu.
Auribus expressus si succus funditur ei9 | p aurib9
Adiuuat auditū mire depellitq3 dolorē
Altera vero minor species est istius herbe
Quā semp viuā dicūt .qm̄ viret omī | de sēguius
Tempore herba iouis vlgari more vocat
Esse refert similē predicte plinius istā
Nec minus hanc cūctis p̄dictis posse iuuare
Mane solet a deo palpebre glutine q̄dam
Flegmatis astrīgi valeant vt vix aperiri
Has mire succus herbe deglutinat huius
Illo si tacte fuerint digito ve peruncte.

¶ De portulaca.cap.xix.

IN dragmis grece q̄ portulaca latine | p qualitate
Dicitur hec vulgi pes pulli more vocat
Humida vis eius ꝛ frigida dicitur esse
Tertius humoris frigoris vero secūdus
Huic gradus est febrē.quam causon greca vt
Trita sup stōachū.viridis si ponit herba
Prestat idem succus ,si sumitur herbaq3 māsa

Aut vt olus acepta solet lenire calorem
Mãsa vl' hausta põt nimiũ restrigere fluxũ   p fluxu
Sanguis. ⁊ vẽtris nimiũ cohibere fluorẽ   sãguis.
Esse vetat dẽtes illis cõtrita stupẽtes   p dẽtibus.
Et tumidis oculis pdest supaddita trita   De oculis
Feruorem solis estate comesta nocere
Nõ sinit ⁊ vẽtrẽ cũ vino ⁊ cũ sale mollit
Vesiceqꝫ solet sedare comesta dolores   p vesica.
Accedule similes huic perire per oĩa vires
Effectusqꝫ pares testatur plinius esse.

¶ De. lactuca. cap. xx.



FRigida lactuce vis ꝯstat ⁊ hūida valde
Quā pōt nimios hec mās̄a lauare colores
Et p̄itat idez supaddas si bn̄ tritam
Utilis ē stomacho sōnū dat emollit ⁊ aluū ꝓ stoma
Omnibus his meliꝰ ꝓdest decocta comesta cho.
Lactuce semen cōpescit sōnia vana. ꝓ somniis
Cū vino bibitū fluxū quoqꝫ reꝑmit alui vanis.
Lac dat abūdāt nutrici sūpta frequēt ꝓ lacte in
Ut quidā dicunt oculis caligo curatur nutrice.
His quibꝰ assiduo fuerit cibꝰ eiꝰ in vsu. ꝓ oculis

¶ De rosa.cap.xxi.



DIci flos florū nobis rosa iure videt᷑
Q̄ð. spēcie cūtis p̄cedat odoreqꝫ flores
Nō tamen hec specie tm̄ nec odore iuuare
Nos valꝫ. aut variis nos adiuuat illa medel᷑
Ei⁹ sicca gradu vis est et frigida primo
Cōpescit sacrū si trita apponitur ignem
Sic q̄qꝫ si stōach⁹ calet aut p̄cordia sedat
Fluxū matricis cū vino strigit et alui. ꝓ matrice.
Illius succū colleria plurima querūt
Et sicce puluis morbis bn̄ subuenit oris ꝓ morbꝫ orꝫ
Infrictus per se tm̄ cū melle ve mixtus
Omēs feruores supaddita trita cohercet ꝓ oī calore
Ipsa recēs vel si mulse cōmixta bibatur.
Ex hac conficit᷑ oleū roseūqꝫ vocatur De diuersis
Diuersis morbis ⁊. multis vtile causis morbis.
Si bibitur vētrē mollit stomachiqꝫ calorē ꝓ vētre ⁊
Extinguit nimiū bn̄ si foueatur eodem stomacho.
Et dolor ⁊ feruor capitis curabitur illo ꝓ capite.
Permiscēdo sibi forte si iungatur acetum
Expurgat sordens vulnus repletqꝫ ꝓ fūdū ꝓ vulnere
Et cōbusturis preclare cōuenit ignis fundo
Ore diu tm̄ dentis sedare dolorē ꝓ cōbusturis ⁊
Dicit᷑ ⁊, duras palpebras reddē molles duris pal-
Aufferi suppositū pruritus interiorū pebris.
Et stericis solet variis succurrere causis De pruri-
Hoc oleū quoniā variat᷑ cōficiēdo tu. et sterilis
Dicā paladius quid scripserit ip̄e peritus
Quod rubeū fuerit folioꝝ sumito flores Qualit᷑ fi
Uncia sic purgatoꝝ iūgat᷑ oliui at. oleū p̄ciosis
In libra vitreo sic claudēs oīa vase simū rosaꝝ
Sub phebo tm̄ septē suspēde dieb⁹ ad ꝑl᷑es vsus
Inde medelaꝝ varios seruet᷑ ad vsus: peroptimū.

De lilio. cap. xxii.



Lilly

Arosas vt credo rosas argetēa debēt Liliū as
A Lilia iure seq̄. q̄ nec specie nec odore similat=
Cedere credūtur rosee collata decori auro.
Nec minꝰ in multis hoīm sunt apta medelꝰ
Eius radicis bulbꝰ que lilia profert
Sub prunis tectus iūcto quoq; tritꝰ oliuo
Prodest vsturis mire supadditur ignis p. vsturis
Et meliꝰ roseum sibi si iungatur oliuum
Duras matrices mollit si subditur idem
Elixis eius foliis cathapsalmate facto
Molescūt neru .cōbastaq; mēbra iuuāt De neruis
Sicq; suppositis morsꝰ curabit anguis p morsibꝰ

Aut si cum vino bulbus potabitur ille serpentum
Sic quoqꝫ fungorum vetat ille venena nocere
Hunc vino coctum tritūqꝫ pedū superadde
Clauis. nec soluas nisi cū lux tertia transit
Pingui porcino decoctus idem vel oliuo ꝑ genera
Reddē posse pillos mēbris narrat adustiꝫ tiōe pillorꝫ
Cum vino potum nociuū purgare calorē ꝑ mēbris
Per ventrem dicūt: et sic prodesse lieni combustis
Sicqꝫ iuuat vuluas. sic idē mēstrua purgat ꝑ mēstru
Vel si cum vino veteri coctum superaddas is.
Precisis neruis tritus cum melle medet̄ ꝑ neruis.
Expressus succus foliorum mixtus aceto scissis
Et melli coquitur. sic mellis sint et aceti
At gramen partes predicti quinqꝫ liquoris
Ad desiccandas nihil est magis vtile plagas
Indeqꝫ cicatricem ducit licet inueteratam
Elixus bulbus et cerotis bene mixtus
Rugas distētat vult⁹. maculas fugat oēs ꝑ maculis
Lichenas purgat faciēqꝫ furfure purgat. ꝑ liche
Exprimitur succus de tritis floribus ei⁹ nis
Qui mollit vuluas cum lana subditus illis
Illius asseritur sudorē posse mouere
Turgida maturat post ꝯquoqꝫ et cito purgat

¶ De satureia. cap. xxxiii.

Timbra solet grece dici satureia latīe
Illi sicca mim⁹. vis ē sꝫ feruida valde
Prouocat vrinā: cū vino ꝛ mēstrua sūpta de ꝓuoca
Pellit abortiuū. muliebria viscera purgat tiōe vrine
Illius puluis cū cocto melle subactus
Et mansus vel cū vino si sumitur idem.
Pectoris humorē pellit ꝑ sputa tenacē ꝑ pectorē
Cū vino tepido cōpescit tormia vētris
Si large bibitur verum eam sepe ꝓbaui



Eſt quidem morb⁹ letargus noīe dictus
Oppoſitū medici quē dicūt eē freneſim
Q̄d̄, vetat hic ſōnum ſi ſōno ḡuat hoc egrū ꝑ fre-
Hoc tam letali ſōno de preſſus et aceto neſi.
Tinbrā cōmiſcens foueat caput ide frequēt
Sic vicium pigri poterit depellere morbi.
Hāc herbā caueat mulier cōfrigere ꝑgnās ꝓhibitio
Nā nō māſa modo ſed ꝑtū ſubdita pellit mulierib⁹
Nauſea ſedatur hac. ſi bene trita ſumat ḡnib⁹
Cū modico vino vel ſi ſumatur in ouo
Hocq̃ modo mire venerem ſolet illa mouē
Si largo potu viridis vel ſicca bibatur

Quod si cū vino mel iungitur & piper illi:
Nō modicū veneris succendere dz ignez pro venere
Hic ē a satiris merito satureia vocata De ipositiōe nois
Quod sint ī venerē nimis hec aīalia prona
Si desit thim⁹. pro thimo ponere tibrā
Precipiunt medici quia vis est aqua duob⁹.

¶ De saluia. cap. xxiiii.



Saluia cui nomen eliphagus ē apō agros
Cū mulsa iecoris prodest potata q̄relis p̄ tecore
Pellit abortiuū lociūqz & mēstra purgat p̄ mēstruis
Trita venenatos curat supaddita mors⁹ p̄ morsu ve
Crudis vulnerib⁹ q̄ multo sāguie manāt p̄ vulnerib⁹

Apponas trita dicũt retinere cruorẽ
Cũ vino succus, tepidꝰ si sumitur eius
Cõpescit veterẽ tussim laterisqȝ dolorẽ — pro tussi.
Pruritus vulue curat, virgeqȝ virilis — pro virga virili.
Si foueas vino fuerit quo saluia cocta
Illiꝰ succo, crines nigrescere dicunt — pro crinibꝰ.
Si sint hoc vncti crebro sub sole calẽti.

¶ De ligusticis. cap. xxv.



A Ligurũ patria sũpsere ligustica nomen
Copia ꝙ maior ibi nascit illius herbe
Tertiꝰ huic gdꝰ ẽ sicci calidiqȝ vigoris — ꝑ ipositione nominis.
Maior radicis vis est et seminis eiꝰ.

Lovage

Et par est illis vis ĩ medicamine quosuis
Inflato stomacho cũ vino sũpta medet̃
Et tali potu vis digestiua iuuat̃
Oībꝰ ⁊ morbis sic ꝓdest interioꝝ
Urinas sic sũpta mouet ⁊ mẽstrua purgat
Tota venenatis medicatur morsibꝰ herba
Si bibitur bene trita prius vinoqꝫ soluta
Et pars contrite ponatur desuper herbe
Nõ modicũ colicis ꝓdest hec mãsa vl' hausta
Uel si radicis elixatura bibatur
Nec solũ colicis decoctio proderit ista
Sed supradictis medicabitur oībꝰ hausta
Digestibilibꝰ semen bene iungitur eius
Oībꝰ ãtidotis: qd̃ inest sibi pectica ṽtus
Hãc oculꝫ strabꝰ potuqꝫ ⁊ odore nociuã
Asserit: ãtidotis eiꝰ tãtũ modo semẽ
Misceri iussit hec vtrũ dicerit a se
An a doctorũ libris non ẽ michi notũ
Hoc scio q̄ veteres nõ paruis laudibꝰ istã
Attollũt herbã. nec me legisse recordor
Ullũ qui strabi sermonibꝰ astipulet̃.

¶ De astructo cap. xxvi.

STruciuz ẽ obstructũ qd̃ vl'gari more vocat̃
Uim calidã siccãqꝫ tꝫ. radix fugat eiꝰ
Cũ vino morbos iecoris si trita bibat̃
Ytericos sic sũpta iuuat: splenisqꝫ tũorẽ
Morbum quẽ greci scirosum dicere repellit
Hocqꝫ modo lapides vesice frãgere dicũt
Mẽstrua sic lotiũqꝫ mouet. tussiqꝫ medet̃
Sic orthonoicis prodest si sepe bibat̃
Subdita matrici depellere subdit abortũ.
Et sic tarda nimis educere mẽstrua tradũt
Aceti cũ vino si iungatur atqꝫ posca

ꝓ stōacho

ꝓ morbis interioribꝰ

ꝓ oculis

Strabꝰ fuit discipl's raba ĩ medicina peritꝰ q̄ genes expositiõez si breui ꝯphẽ dit q̄ rabanꝰ prolixe fecerat

ꝓ ytericꝫ

ꝓ lapidibꝰ vesice.

ꝓ mẽstruis et tussi



Illiꝰ ſuccus lepꝛas emūdat inunctas
hoc etiā ſucco iuncto cū polline qd̄ dāt
Oꝛdea curatur vt dicūt puſtula queuis ꝓ puſtulis
Si ſuperadideris emplaſtri moꝛe doloꝛi
Illiꝰ ſuccus cū melle terēdo iugatus
humoꝛes capitis purgat ſi nare trahat ꝓ humoꝛi
Sternutamentū per ſe puluis mouet eiꝰ bus capitꝫ.
Naribꝰ iniectis veratro nō ſegnius albo
ycteriicis ſuccus mire medicabit eius ꝓ ycteriicis;
hunc ſi nare trahant lacti mixtū mľiebꝛi.

¶ De [illegible]erifolio. cap. xxvii.



EST cerifolio vis acris et ignea valde
Appositũ cãcris tritũ cũ melle medet p cãcro.
Cũ vino bibitũ lateris sedare dolorẽ p dolore lateris.
Sepe solet tritã si nectis de sup herbã
Cũ mulsa bibitũ pituite noxia soluit
Ex oleo coctũ frigus depellit iniunctũ
Si tritum mixto violẽto soluis aceto
Lumbricos tali potu tineasq; repellis p lũbricis
Cũ vino ciet vrinas .et mẽstrua purgat p vrinis.
Virgine cũ cera vet⁹ huic axũgia mixta De perotid;
Nõ modo perotidas verũ quosq; tũores ⁊ tumoribꝰ

25

Curat vel rep̄mit' si sepius hoc/supaddas
Intinctū valido si mādducetur aceto
Sepe solet vomitu vētrēq; tenere solutū
Si trito tegitur pectus succusq; bibatur
Urine clausos referat quosq; meat⁹ — ꝓ vesica.
Illi⁹ elixatura vertigo fugatur — ꝓ vertigie.
Si caput ac tepida patientis sepe lauetur
herbaq; timporib⁹ ⁊ frōti cocta ligetur.

¶ De atriplice. cap. xxviii. — arrach or Orr



IN frigidare ḡdu prio humectare scd̄o
Atriplicē dicūt ei⁹ mollit cib⁹ aluū — de variis
Duritias soluit varias. clauisq; medet — duritiis.

Emplastrũ crude vel cocte si super addas p clauis
Hocq3 suppositũ scrabos cito detrahit vngues
Ignib9 et sacris dicunt sic posse mederi de ignib9
Atriplicẽ tritã cũ nitro melle et aceto
Dicũt apposità calidã sedare podagrã p podagra
Ycteticon dicit galienus tollere morbũ de icterico
Illi9 semen cum vino sepi9 haustũ. et morbo



¶ De coriandro. cap. xxix

Frigida vis herbe coriãdri dicit̃ ẽe de qualitate
Austereq3 nimus quedã virtutis habere
Hanc galienus ait per quã depellere vẽtre
Lũbricos tineasq3 solet si trita bibat. p lũbricis

Cum vino si mixto sumatur aceto
Una cum passa coriādrū melqꝫ iugatum
Sedabunt varios supaddita trita, tūores
Precipue testes crudos iuuat hoc medicamen
Illi⁹ semen vētrē stipare solutū
Fertur aqua iūctum fuerit si sepius haustū
Argenti spumam ceruse contere mixtam
His tritis succū coriandri iunge et acetū
Quatuor his roseū miscēdo iugabis acetū
Ista terendo simul pciosū cōficis vnguē
Quo sacros ignes pellas calidosqꝫ tūores ꝑ sacris ignib⁹ ꝛ tumorib⁹.
Si tibi difficilis confectio tāto videt,
Succus cū solo ꝓdest cōmixtus aceto
Aut si frumēti panis mundissima mica ꝑ expulsiōe cuiuscūqꝫ caloris.
Iūgit hic succo sedat queqꝫ calorē,
Huic succo si iuncta fabe sit sola farina
Et supaddat scrophis medicabit illis ꝑ scrophis
Et cedet, feruens emplastro pustula tali
A multis scriptū legit. febris ante treorē ꝑ febrib⁹
Si trita grana voret coriādri semis eger
Euadet febrem cui lux dat tertia nomen
Prestat idem lectū coriādrū mane pusqꝫ
Sol surgat. cenicali si subditur egri
Senocrates scripsit totidē cessare diebus
Mēstrua. quot mulieri gña vorabit coriādri
Assidue quidē cōdānat illi⁹ vsū
Nempe putant mortē q̄uis ne pare dolorē.

¶ De nasturtio. cap. xxx

Dicūt feruētes ꝙ hñt nasturtia vires ꝑ qualitate
Et siccas hac revenerē cū ruta coherceꝛ
Siccādo semen fuerit si sūpta frequēter
Fermento cōmixta recens hec herba terēdo
Antracas curat. bona q̄ plebs vlcera dicit ꝑ ātracis



Sī supaddatur curaq́ȝ furūculus ista
Emittit saniē, cum qua dolor ille recedit
Illius ⁊ succus, crines retinere fluentes p crinibꝰ.
Illitꝰ, asseritur. dentisq́ȝ leuare dolorē p dētibus
De qua parte dolēs dēs est infusꝰ in aurē
Fortius est herba semen depellit abortum
Haustum cū vino vētrisq́ȝ animalia pellit
Et sic serpētis dicūt obstare venenis p' venenis.
Solus odor positis carbonibꝰ effugat illas
Splen reprimit, mixto si sepe bibatur aceto
Herbā vel semen cū poline iūge et aceto
Hec contrita simul sciasis supadde dolori p sciast.

Utile non modicū confirmat hoc medicamen
Lichenas ſuccus purgat cū melle perfictus
Si prurigo caput aut vlcera turpia fedant
Anſeris admiſcens adipi naſturtia trita
Sepius vnge caput viciū pellet vtrūqz p. omni ve
Si coquis hanc herbā capre cū lacte recēti neno
Illi⁹ aut ſemen dolor angat pectora ꝗſquis
Aſſūpto tepido potu ſedabitur iſto p. pectore
Semen cū tepida cōtritū pōdere dragme
Et bibitū dicſit ꝙ durā moliat aluū
Tuſſim cōpeſcit cū melle voratū. p. tuſſi

¶ De eruca. cap. xxxi

Rocket or Winter Cress



Eruca calidā dicūt mediocriter esse p digestiōe
Siccā nō adeo. cibus eius digerit escas
Et valz vrinas hec mansa vl' hausta mouēt p vrina.
Mandita vtiliter pueris tussimqz repellit p tussi.
Emēdare cutē maculis cū melle iugatā p maculis
Dicūt et mundos lētigine reddere vult9 p lētigine
Exlixata prius radixqz subacta
Ossibus et fractis supaddita detrahit illa
Cū vino tritū si semen sumitur eius
Quosuis pestiferos ictus curare refert p ictib9
hoc magis maculas purgat cū felle bouio pestiferis
Illita, mira loquar cū vino largius haustā
Indurare ferunt hac ꝯtra verbera sēsū ꝯtra vbera
Si conditoris coquus hanc admisceat herbā
Aut semen gratū dicūt prestare saporē
Euchiniūqz solēt hac causa dicere greci
Erucā. succus ꝙ gustu sit, bonus eius
Nō modice mā sa venerē stimulare vl' haustā p venere
Cōfirmāt medici pariter pluresqz poete
Et cum lactucis hec herba cōesta salubris
Nāqz, calor dat tēperiem, cū frigore mixtus

¶ De papauere. cap. xxxii

Dicūt vi gelidā siccāqz papaueris eē d speciebz
Tres illi tribuūt spēs flos vni9 alb9 papauer;
Alteri9 roseus. rubeus palēsqz mioris
Flos est hanc dicūt egreste vulgo papauer
Cūctis nobilior est cui flos nascitur alb9
Et hui9 teneris opiū faciūt capitellis
Incisa leuiter summa cute. lacqz quod inde
Defluit accipiunt cocleis. succūqz reseruāt
Antidotis multis aptū variisqz medelis p ātidotis
Sūt qui cōtendūt cū lacte suo capitellā
De quib9 expressū siccant in sole liqrem

Poppy

Post primū succus vires habet inde scdas
De specie vero roseos quā genere flores
Dixit conficiunt oleum de semine tonso
Non modicū gustu iocūdū somni ferūqz
Tertia cui flos ē rubēs semenqz nigellū p tcia specie
Prestat si bibit reliquarū more saporē papaueris
Elixatura tepida cuiuslibet harū
Eger si foueat faciem vel si bibat illā p dormitiōe
Optatū capiet nisi sit mors pxia sōnū
Sperma nigri bibitū cū vino strīgere vētrē p restri
Dicit hocqz mō fluxus ihibet m[?]ebres ctiōe vētris
Somnū dat bibitū tussim cōpescit vnqz p tussi.



Pōdere denarii debent hec semina sumi — quātū debeat sumi
Nā plus letargū vel mortē sepꝰ infert
De folijs eius tritis factū cathapsalma
Eximie fauces dicūt curare tumentes
Quos vocāt sacros extiguere d̄r ignes — pro sacris ignibꝰ.
Frigore vel cātu potu ve cibo ve vl̄ estu
Aspera si fuerit vocalis reddita vena
Apposito tali fiet medicamine letus
Candida meconii species sic nēpe vocari
Grecoꝝ lingua dicūt quodcūq3 pauper — preparatio vtilis ad mēta.
Longe nobilior est vtiliorq3 duabꝰ
Tūc cū lacte fluūt capitella papaueris huiꝰ
Lecta coquātur aqua cui sit pars t̄tia mellis
Addita cūcta decoq3: donec decoctio spissa
Sit quasi mel varios sic cōseruetur ad vsus
Sūpta facit somnum tussim fugat obstinet aluū
Vocalis vene. bene reumatismaca siccat
Eiꝰ de teneris opiū factū capitellis.
Sicut iam docui roseo miscebis oliuo.
Vnge caput mixtis. sedabit̄ his dolor oīs — ꝑ dolore capitis.
Et solet hoc vnguē sōni p̄stare quietem
Predictis misce croci redolētia fila
Auris curabis hec īfūdēdo dolorē — ꝑ dolore aurium.
Hoc q̄q3 femineo cū lacte croceoq3 subacto
Vngendo calidā poteris sedare podagrā
Ano suppositū solet hoc adducere somnum
Istud idem solo prestare putatur odore.

¶ De cepis. cap. xxxiii.

De cepis medici nō cōsentire videt̄
Nāq3 diascorides inflare caputq3 g̃uare
Atq3 sitim cepas dicit succendere mēsas
Felicis nō esse bonas inquit galienꝰ — ꝑ flagmaticis
Flagmaticis vero multum putat esse salubres



Non modicū ſanas aſclipius aſſerit illas
Preteritim ſtōacho pulchrūq; creare colorē
Affirmat quotiens aliquis cōſpexerit illas
Et dicit quiſquis ieiunia ſoluerit illis
Unaquaq; die ꝙ iuuiet hec abſq; dolore
Affirmat omnes manſas inferre saporē
Et dicunt illas mollire ſalubriter aluū
Appoſitas ꝓhibēt morſ⁹ curare canios contra mor
Si trite cū melle prius fuerit vel aceto ſus canis.
Apponunt alii cū vino melleq; coctas
Tranſactiſq; tribus ſoluūt cathapſalma dieb⁹
Sal rutā cepaſq; diaſcorides iubz āguis cōtra mor

Morsib⁹ apponi sic asserit ille iuuari — sus anguis.
Femineo lacti cōmixtus succus earū
Pellit sepe graues ab aure q̄q₃ dolores — ꝓ dolore
Hic succus cōmixtus aq̄ bibitusq₃ iuuabit — auriū
Illos quos subitus facit obmutescere morb⁹
[N]aribꝰ actractus harū tantūmodo succus
Humores nocuos capitis deponere cogit — ꝓ humori
Māse vel pote tradātia mēstrua purgāt — b⁹ capitis
Trituras q₃ pedū solee quas vł caligarū — ꝓ mēstruis
Duricie faciunt succo sanabis eodem
Cū galinarū pingui si sepe perūgas
Mane sibi dētes si succo perfricat isto — ꝓ dolore dē
Dicūt hunc dentis nūq̄ sentire dolorē — tium.
Ulcera compescūt oris cum pane comeste
Intingens oleo coctas qui sūp serit illas
Sedat quos intus dat dissinteria morsus
Cōtritis sepis loca denudata capillis — ꝓ capillis re-
Sepe fricans poteris reparare dolorē — cuperādis
Oris fetori possunt fastidia tollunt — ꝓ fetore oris.
Hasq₃ iubet emoroidis superaddere tritas — ꝓ emo-
Illarū succus caligine lumina purgat — roidis
Admixtus melli maculas quoq₃ iūctus aceto — ꝓ ma-
Emendare solet si sint hoc sepe fricate. — culis

Buglos

¶ De buglosa seu lingua bouis. cap. xxxiiii.

Linḡ bouis greco s̄mone buglosa vocat̄ — ꝓ ru-
Hec collerā rubeā nimio feruore pustā — bea co-
Purgat cū vino fuerit si sūpta frequēt̄ — lera.
Cardiacā colere quā facit copia nigre
Cū simili potata modo curare valebit
Hūores nocuos pulmonis detrahit hausta — ꝓ pul-
Mixtus aque tepide si succus sumitur ei⁹ — mone.
Illi qui patitur ciasim mire medicat̄ — ꝓ ciasi
Uim memorem cerebri dicūt s̄uare periti

Vinū potatū quo sit macerata buglosa
Lentos cōuiuas decoctio dicitur eius   qualit ca
Reddere si fuerit inter cōuiuia spersa.   leticiam u fet



De sinapi.cap..xxv.   Mustard

Jnt eas q̄s pictagoras laudauerit herbas
Asseritur primā laudem tribuisse sinapi
Quartus ei gradus est in vi sicca calidaqꝫ
Extrahit humores viscosos, extenuatqꝫ/   ꝑ humoribꝰ
Cōburitqꝫ cutē. vis est tanta caloris   viscosis.
Maior vis eiꝰ in semine dicitur esse   ꝑ lapidibus
Sensus exacuit cibus eius cōmouet aluū   vrinis, ⁊
Cōfrigit lapides vrinā ⁊ mēstrua purgat   mēstruis

Sitritū iungas tepide versasqȝ palato
Ad solem capitis purgabit flegma nociuū | p capite
Sternutamentis hoc admiscere salubre ē
Illo nam capitis strictura resoluitur omnis
Māsū cōfortat stomachū suspiria sedat p stōacho
morsꝰ serpentū si trito mergis aceto p morsibꝰ
Et superponas tali medicamie curas serpentū.
Māsū pestiferos vetat intima ledē fūgos
At nimium feruēte cutem cōburere dixi
Sed tamen hec multis est vtilis vstio causis
Hac oculis nociuis capitis siccabit humor p ocul
Et quid destilans pulmonū cōcaua ledit.
Et stōachi morbosqȝ creat tussimqȝ ptisisqȝ p tussi.
Hec per vesicas coxe dolor inueteratus
Elicitur. sciasim quod greco nomine dicūt
Hacqȝ tumor splenis durꝰ iecorisqȝ fugat p iecore.
Et multū causis hic subueniet inueteratis
Utile tot causis qm̄ cathapsalma sinapi
Sepius a medicis variatur conficiendo
Dicā qualitet hoc fieri iubeat meneniacus
In mortariolo tritū bn̄ pone sinapis de cōfectione
Semen iungatur huic panis cādida mica sinapis.
Sic vt tertia sit panis pars iuncta sinapi
His ficus siccas et mel iungas ⁊ acetum
Etatis q̄tū vel morbi causa requirit
Nam quo plus ficus sicce vel mellis hēbit
Illa sinapi vis tāto solet acrior esse
Debilior quo plus panis mittes ⁊ aceti
Ne tibi sit vilis moneo confectio talis
Effectū cuiꝰ in multis sepe probaui
Nō tamen hanc iubeo cūctis aponere morbis
Sed raro magnis ⁊ causis inueteratis
Plinius in musto cū semine precipit huius-

Radices margi. sic postq̄ sūp serit harū
Omnem vim vinū multū putat esse salubre
Faucibꝰ ⁊ stōacho potatū luminibusq̄ꝫ ꝓ stōacho
Pluribꝰ et capitis dicit ꝓdesse q̄relis ꝓ capite.
Infuso faciunt oleum de semine quidem
Utile limborū vitiis stupidis q̄q̄ꝫ neruis
Exprimitur succus tenero de caule sinapis
Quod siccū mādens dētis tormēta fugabiꝫ ꝓ dolore
Uocales venas semen lenire sinapis dētium.
Mansū cōfirmat adipi tūdēdo vetusto
Cōmixtū scrophas disperget. si superaddes ꝓ scro
Illiꝰ fumꝰ multū prodesse caducis phis.
Dicitur atq̄ꝫ sterecausas siccando iuuare
Cum ficu tritū capiti supaddere raso
His qui litargū patiūtur magna medela est
Uel si sepe pedes vnguēdo fricabis eorū
Semen cōtritum melli cōiunge vel vncto
Istud alopitiis iuuat vnguē sepe fricādo
Acrisū vino lepras emundat inuncto
Hoc q̄q̄ꝫ modo curat māso ꝑidica febris ꝓ febribꝰ
Antea q̄ꝫ dixi veniat cōmotio morbi.

¶ De caule. cap. xxxvi. Cabbage

Caulis romata grecoꝝ brassica ligua
Dicitur hic ꝯuis passim nascatur in ortis
Est tamen illius ad multa salutifer vsus
Annis sexcentis vsos modicamine caulis
Romanos catho testatur medicina ꝑusq̄
A medicis rome descripta fuisset in vsū
Tunc ortus escas illis dabat ⁊ medicinas
Uulnera nō tm̄ curare recētia caulē ꝓ vulneribꝰ.
Ipse . et affirmat actor: sed inueterata
Et cācros etiam loca sꝫ pꝰ annei lauare ꝓ cancris
Precipit vt vino tepido. sic deniq̄ꝫ crudū



Unaquaq3 die bis tritū apponere caulē
Ordea quā dederint cauli miſſere farinā
Idē precipit rutā quoq3 cū coriandro
Et ſale per modico ſic oia mixta recēdo
Apponi dire docui cathaplaſma podagre ꝑ poda-
h c etiā morbis medicabit articuloꝝ gris. de fiſtul'
hoc quoq3 ſiringas ait et luxata iuuare ꝛ gutta.
Atq3 ſuppoſitū varios ſedare tūores de variis tu
Illi⁹ vrinam fuerit qui caulib⁹ vſus. moribus.
Cauſis neruorū calefactā, cenſuit aptā ꝑ neruis
hac ex vrina pueri ſi ſepe lauētur
Aſſerit illoꝝ multum onferre ſaluti!

32

c, de caule catho quedam scripsisse libellu
rusippum dicunt huius de viribus herbe
mnes cofirmant: caligine lumina tergi p oculis.
us qui viridi vescetur caule frequet p lacte in
uget lac mamis cibus eius mestrua purgat nutrice.
tq3 iuuat stomachu suptas vt ecoqt escas p stomacho
i multum coquitur. restrigere dicitur aluu
at semicrudus solet illa soluere suptus
i suptus crudus sic vt tingat aceto
ple repmit tumidu seme depellit abortu p splene
nctio cu veteri coctos bn contere caules
s oleum roseum qtu res postulat addas
rdores nimios iuuat hec cofectio febris p febre.
i superponat stomacho mebro ve calenti
cri non cissum mergis alumen aceto
t caules sic vt corpus redigat i vnu
ucta teredo diu. potes cospicere lepras p lepris.
t plures alias maculas his sepe punges.
s etia3 crines poteris retinere fluetes p retetioe
icitur et testes istud curare tumetes. capillorū
t varios morbos genitalia q patiunt p tumore.
t melius si pdictus faba cocta iugatur
u fenu greco si tondas huc et aceto
t super arteticos apponas ista dolores
ultum subueniet illis vitiisq3 podagre
o modicu poterit isto cathaplasma mederi
nctio cu veteri caulis cineres bn triti
ossut ad veteres lateris coxeq3 dolores. p dolore
it licet hec vilis tn̄ e medicia salubris lateris et co
i calis semen mixto potatur aceto xe:
ellere sepe solet animalia noxia vētris
t cinis ex siccis caulis radicibus vstis
ubditur hic viuum releuat siccando iacetem

Dētib⁹ atriti succū glutire virētis p dentib⁹.
Affirmant rauce multū succurrere voci p voce
Narib⁹ infusus succ⁹ purgat caput ei⁹ p capite.
Qui pri⁹ est caules vix seutiet hebrietatē p hebrie
Euulsam caulis radicē postea tritā tate vitāda.
Que non attingerit collo mellinus inquit
Suspēsam varios vne depellere morbos.

¶ De pastinaca. cap. xxxvii.



EST pastinace virtus in semine tantum
Et radic e sua mulsa si decoquis eius
Radices multū decoctio proderit ſeius
Si potanda dat splenis iecoris q̄ q̄relis p splene

Lumboꝛuz qꝫ leuat eadem potata doloꝛē — iecoꝛe.
Hanc ſi lacte co uas decoctio ſūpta iuuabit
Aſmaticos veteres q̄uis vētreſqꝫ fluētes ꝓ aſmaticis
Radix illius collo ſuſpēſa tumoꝛes ꝓ tumoꝛe teſti
Ut quidam dicūt cōpeſcit teſticuloꝛū. culoꝛum
Qui paſtinacam fert aut mādidit illam
Dicitur a nullo ſerpentū poſſe noceri ꝯtra ſpētes
Accendit venerē ſi large ſumitur illa ꝓ venere
Si circūſcalpis dentes radicibus eius ꝓ dentibꝫ
Dicunt ingenti perſepe doloꝛe leuari
Ex vino paſtinace ſi ſepe bibatur
Compeſcit viros quos ſcoꝛpiꝰ intulit ictꝰ ꝓ ictibꝰ



Sic q̄cq̧ feminei ventris curare tum orē scorpionis
Dicūt q̄ mulier quasi pregnās eē videt ꝓ tumore vē
Quo passū tribuat ē pastinaca vocata tris mulierꝫ

¶ De origano. cap. xxxviii.



ORigam vires calide siccecq̧ leguntur
Tertiꝰ huic i vtrocq̧ gradꝰ cōceditur esse
Illius in vino curat dococtio sumpta
Quosuis pestiferos morsꝰ si sepe bibat ꝓ morsibꝰ
Cum mulsa sumpta ꝓdest atonita bibēti pestiferis
Cic multis aliis dicunt obstare venenis
Concassato iuuat mansum: vel sepius haustū
ydropicos reꝓmit bibitū: siccatqꝫ thozes ꝓ yctericꝫ

Cum mulsa bibitum colerā deponere nigrā
Dicunt oxifabi fuerit si pandere sumptum
Menstrua reducet bibitum: vel si superaddas
Tritum vel cocta mulier si se fouet herba
Illius puluis tussim cum melle repellit ꝓ tussi.
Prurit⁹ acoras masculasq₃ cut; fugat oēs acore s[..]
In quo decoquit᷑ si sepi⁹ amne lauetur acrita vlce
In lauacro iuuat, ycteritos hec ɔcoctio sūpta ra ica.
Succus predicte viridis si sūitur herbe. ꝓ ycterícis
Quas et fauces curat siccando tumētes
Oris vulneribus medicabitur ore retent⁹ De ore
Naribus infus⁹ yrino mixtus oliuo
Inuisuz capiti coget manere cruorem
Aurib⁹ īfusus sedat cum lacte dolorem ꝓ aurib⁹
Hic succus mixtus cepis et roseriaco
Ponitur ad solem tunc sepius ardet
Sicq₃ quaterdenis feruebit in aere dieb⁹ ꝓ cōfectio
Si suponatur lecto confectio talis ne fienda.
Effugat vt dicūt aīalia cuncta nociua ꝓ euacuādo
His quib⁹ ex aliquo. vicio digestio tarda aīalia no
Euenit ex vino prodest si sumitur albo ciua de lecto
Cū calida stomachi morsus lenire ꝓbatū est
Illius succos oleos mixtos et aceto
Succida lana bibat ⁊ sic supaddita mēbris
Luxatis et cōtusis multum iuuat illa
Prouocat vrinā lūbricos reicit haustū De ꝓuoca-
Dente diu tētum solꝫ inde fugare dolorē tioē vrine
Dia potatus succus iuuat interiora ꝓ dētibus
Eius cū succo si carica trita bibatur
Sudorem poris ꝓducere fertur apertis
Appositus coxis succus cū poline farris ꝓ coxis
Harū sepe grauem pellit reprimit ve dolorē

¶ De serpillio. cap. xxxix.

SErpillũ veteres dixerunt qð q̄si sepat
Terre vicinus hic feruida sic. atq3 vis ē
Acri cũ vino coctum cotidias oliuo
Cui rosa dat nomen hoc vnguine pline frõtẽ
Egroti. capitis solet hoc sedare dolorẽ p dolore ca
Nidor combusti serpentes effugat omnes pitis
Et quoduis aialis ifundos ore venenũ ɔtra serpẽtes
Hoc ideo miscere cibis messoribꝰ est mos
Ut si forte sopor fessos depꝛesserit illos
Uermibus a nocuis tuti requiescere possit
Pestiferos morsꝰ bibitũ iuuat appositũq3 de puo-
Prouocat vrinas cõpescit tormia vẽtris catiõe vrine



Splen iuuat admixto si sepe bibatur aceto
Si mel predictis iungatur sputa cruenta
Jactantes mire potus solet iste iuuare
Haustum cum vino iecoris sedare dolorē p iecore.
Dicit̄ hic q̄ solet p̄ducere mēstrua pot⁹ p mēstruis

¶ De violis. cap. xl.



Violet.

NEc rose⁹ supare decor nec lilia possunt
Flagrātes violas spē nec vi nec odore
Dicitur humida vis illis ꝛ flagida primo
Esse gradu. spē ꝫ tres esse legūtur earum
Nocere quas tm̄ diuerso flore valemus Violaꝝ tres
Nam sunt purpurei flores albiq̄ nigriq̄ sūt spēs.
Cunctis pene pares sūt ī medicamine vires

Inflammata iuuat loca tritas ſi ſuperaddas
Crapula diſcutitur bibitis capitiſq̧ gũcdo
Olfactu. ſolo vel ſi caput inde coronas
Anguinis pute medicantur aque reſolute
Purpuream violam dicunt curare caducos
Precipue pueros ſi mixto ſumatur amne
Radices viole cum mirra tonde crocoq̧
Hoc inflãmatis oculis apponito nocte ꝓ oculis in
Cõtritis folиs viole cũ melle perũgens flãmatis.
Ulcera ſanabis capitis ſi iungis acetũ ꝓ vlceribꝰ
Et cathaplaſma facis cedet collectio q̃uis ꝓ tũore
Illius curat elixatura tumorem matricis.
Matrices tepida ſi ſepe fouebitur illa
Ani fixuras quas appellant ragadias ꝓ fixuris.
Addita cerotis medicatur ſepe perunctis
Poſtula ſi fuerit melli ſuꝑadde iugata
Illius ſemen cũ vino menſtrua purgat ꝓ mẽſtruis
Trite commixto radices eius aceto.
Splẽ ſiccãt bibite vel ſpleni ſi ſuꝑaddas ꝓ ſplene
Hocq̧ modo calidã dicũt ſedare podagrã ꝓ poda-
A ſtomacho colerã rubeam potata repellit gris
Herba virens viole, vl' flos, ſiccꝰ ve recens ve,
Morbos de colera rubea vel ſãguĩe factos ꝓ variis
Mollibꝰ in coſtis aut in pulmonibus ĩpis morbis.
Sedat ſi mixto potabitur omne recẽti
Infãtum tuſſim ſicut ſuſpiria ſedat pro tuſſi.
Ex violis oleum ſicut de flore roſarum
Cõficiũt multis ꝙ dicunt vtile cauſis
Auribus infuſũ ſonitũ fugat atq̧ dolorẽ ꝓ auribꝰ
Et capiti prodeſt quoq̧ dolore laboret ꝓ dolore
Leuit ĩfrigidãs corpuſq̧ ſopore reſoluẽs: capitis
Lumbricos necat infuſũ bibitũ ve vel vnctũ
Et capitis furfur oleo depellitur iſto
Os capitis ictu fuerit ſi forte plicatum

Intantum vt lingue patiens amiserit vsum
Fac pri⁹ hanc violam cū vino sumere tritā
Postea si fuerit capitis pars dextera lesa
Cōtritā plāte pedis hanc adnecte sinistri
Atqꝫ econuerso facias si leua plicata est
Os resilit. lingueqꝫ die reddit vsus eadem
Ut iustus tradat medicus qui talia scripsit
Altera vis viole fertur mirabilis esse
Albe si viole radix teneatur in ore
Et transglutitus sit succus sepius eius — ꝑ sāguis
Uulnerꝫ imodice tradūt mox sistere fluxū — retētiōe
Hanc liquiritie tradit vī plini⁹ esse — cuiuscūqꝫ vulneris.

¶ De aristologia cap. xli.

ARistologie species tres dicimus esse
Lōga prior, radix ē cui⁹ lōga vocat
Dicta rotunda seqns q sit radice rotūda
Tertia clematis greco sermone vocatur
Uiribus hec pene par dicitur esse rotunde
Omnes vim calidam. siccāqꝫ legūtur habere
In primo vis sicca gradu feruensqꝫ secūdo
Pestiferos mors⁹ cū vino sūpta rotūda — ꝑ morsib
Curat. ⁊ assūptis ꝓdest sic hausta venenis — pestiferis
Hocqꝫ modo tardas educit sūpta secūdas
Cū pipere ⁊ mirra putrediē mūdat ab oī — ꝑ omī putredine
Post partū potata feras. vel subdita tm̄
Asmaticis ꝓdest ⁊ frigora sūpta repellit — ꝑ asmaticꝫ
Pleureticos curat mixto si sumitur amne
Quodlibet infixum supaddita trita repellit
Uulnera cum melle purgat liquore repletqꝫ
Quod si p̄dictis irim cōiūgis et inde
Ungas gingiuas dētesqꝫ putrediē purgas — de purgatiōe dētiū.
Splenis duriciā soluit laterisqꝫ dolorē
Si mixta potat aqua febresqꝫ malignas — ꝑ febrib⁹
Hoc potata modo fertur compescere mire



Sic etiã ſpſamis ſuper omnia ſubuenit hauſta
Et ſedat diram ſic ſepius hauſta podagram
Et morbũ curare ſolet ſic ſũpta caducũ ꝑ morbo ca-
Et vẽtris nimiũ ſic mitigat illa dolorẽ, duco.
Et ſic fit ſumpta leuior paraliticus illa
Demonum fumus depellere dicitur eius
Infantes fumo tardũt hoc exilarari
Fiſtula curatur huius radicibus herbe ꝑ fiſtula.
Si bene purgatis ei⁹ loca concaua farcis
Singultus ſũpta ſedare dicitur illa
Omnia lõga poteſt q̃ dixi poſſe rotundam
Longa tamen vires habet illas debiliores
Unde quidem ſi defuerit quãdoqȝ rotũda

Par pondus longe ponatur dimidiumqȝ
Fomēto longe ꝓdest decoctio mire
Matricū morbis humores extenuādo ꝑ matricib⁹
Pingues et purgat eadem si sumitur illa
Plinius hanc formare mares cū cane bouina
Appositū vulue postq̄ conceperit inquit
Trit necat pisces admixta calce rotunda
Hanc ideo quidam terre dixere venenum.

De marrubio. cap.xlii.



Marrabium nostri dixerūt prassion agri
Hanc herbā medici calidā siccāqȝ scdo
Tradūt esse gradu decoctio totius herbe
Semis aut ei⁹ ptisicos mire iuuat hausta ptisici sūt.

Hore ho

Pectoꝝ hec varios ꝯpescit potio morbos　　patiētiꝰ
Et melius ꝓdest illi si iungatur yris　　pulmone
Asmaticos sic sūpta iuuat tussimq; repellit　　ꝓ asmaticis.
Accelerat partus eadem pellitq; secūdas
Si mel marrubio iūgatur vulnera purgat　　ꝓ vulneribꝰ.
Hocq; modo curat que rodūt vlcera carnē
Dicitur hoc bibitū lateris sedare dolorē　　ꝓ dolore lateris.
Omnibꝰ his succus siccatus ꝓderit eiꝰ
Illius succus cū vino melle ve mixtus
Prodest luminibꝰ caligine debilitatis　　ꝓ oculis
Sic iuuat ictericos iniectus naribꝰ idem
Auricule que grauem dicūt curare dolorē
Hunc mixtū roseo si tondas intus oliuo.
Usum marrubii dicūt non esse salubrem　　quibꝰ non licet vti
His qui vesici morbo renum que laborant

¶ De yri. cap. xliiii.

IRi dat florum nomen color ipse suorum
Celestis similes sunt nēpe coloribꝰ yris
Yllricā dicunt illam quia plurima nasci
Fertur in illiria vis eius siccaq; calēsq;
Dicitur atq; gradū dant huic utroq; scdm
Maior vis huius est in radicibus eius
Has des siccandas p frustra rotūda secatas
Sic vt se ptes non tangant insere filo　　de ꝑparatione.
Inq; loco sicco fac suspēdantur in vmbra
Uix aliter totum poteris siccare p annum
Cū vino sedant tussim ꝑbentq; soporē　　pro tussi.
Si latitans intus sanies precordia sedat
Pellitur illarū cum vino puluere sumpto
Cum mulsa bibitꝰ coleram depellit iniquā　　ꝓ colera
Tormina cōmixtus bibitus sedabit aceto
Hocq; modo sūptis dicūt ꝓdesse venenis
Splenetici ꝛ contracti ꝛ frigore lesis　　ꝓ spleneticis
Cū vino bibitus puluis medicabitur eius



Hocqꝫ mō ſūptus tardētia mēſtrua purgat ꝑ mē-
Duricias ſtericas radicum coctio mollit ſtruis
Si ſubtus tepida foueantur ſepius illa
Hec cum cliſterio ſi ſit ſubiecta per anum
Non modicū ciaſis dicunt ꝓdeſſe dolori
De radicibus his mixta coleria melle ꝑ ciaſi
Fiunt que vulue pellunt ſubiecta ſecūdas
Inqꝫ locis hec fixa cauis ciriga curant.
Cōmixtus melli deſiccat vulnera vuluis ꝑ vuluis.
Carneqꝫ nuda replet ſi ſit ſupadditꝰ oſſa papule ſūt
Pulueris ellebori pars tertia iūgit albi humores ī
Yris radicū tenui cū puluere duplo facie ī ꝑmo
Puluis vterqꝫ ſit cōmixto melle ligatꝰ gdu humidi

Hoc sup̄ positū purgat caligine vultū ꝛ in secūdo
Et papulas ei⁹ istud cathaplasma repellit. calidi

¶ De enula. cap. xliiii.

Elecampane

ENulā quā grecus elenā vocat elenīūq̄
Dicitur a medicis hec fora cognita cūctis
Humida vis ei⁹ et feruida dicitur esse
Humor habere gradū primū feruorēq̄ scd̄m
Dicitur illi⁹ decoctio menstrua purgat
Si bibitur mouet vrinā depellit abortū
Dicitur hec eadam stipatū soluere vētrem
Radix trita fugat ciasim superaddita coxe
Ex eius foliis cum vino nectare coctis
Mire neufraticis renes inuoluere prodest
Eius radicum puluis cum melle voratus
Tussim compescit ortonoicisq̄ʒ medetur
Cum succo rutte si succus sumitur huius
Affirmant ruptis ꝙ prosit potio talis.

¶ De ysopo. cap xlv.

hysop

y Sopum siccum calidum quoqʒ terci⁹ illi
Est in vtroqʒ gradu eius decoctio facta
Sic vt cocta sit sicut mel. ficus quoqʒ sicca
Prodest nō modicū patiētib⁹ hausta catarrū ꝓ ca
Subuenit ꝛ voci rauce ꝯsata palato tario ꝓvoce.
Et prodest cūctis pulmonū sūpta q̄relis ꝓ pulmone
Lumbricos ventris eadam potata repellit
In pectus capitis si destillatio fiat.
Quod psepe solet tussimqʒ ptisimq̄ʒ creare ꝓ tussi.
Prodest hec eadem decoctio sūpta frequēter
Omnib⁹ his prodest puluis cum melle iugat⁹
Cum trito viridi si iungitur oximel illi ox mel' ē qn
Sicqʒ dat̄ bibitū stipatū molliet aluū ꝯtia ps melk
Cūvēto nocuo viscosū flegma repellēs iūgit duc b⁹
Cardama si iungas his solues forti⁹ aluū pib⁹ aq̄
Potio sit viridis vl' sicca sepe bibatur vl' aceti.



Vultibꝰ eximium fertur p̄ſtare colore ꝓ colore vul-
Cum nitro et ficu ſicca ſi coxeris ipſum tus.
Et ſuper apponas pleni cathaplaſma tumēti
ydropicis ve ſolet ſiccando repellere morbū
Cū vino bibitum precordia tenſa relaxat
Et quicunq; nocet tumor interiora recedat
In quo decoquitur ſi dens foueatur aceto ꝓ dētibꝰ
Fertur ab immodico cito ſepe dolore leuari
Accenſi fumo ſonitus compeſcitur auris
Elixum appoſitum liuores limpidat omēs
Sic iuuat yctericos iniectū naribꝰ idē ꝓ ycterícis.
Auricule dicunt grauem curare dolorem
Hoc mixtum roſeo ſi fundes intus oliuo.

Asarum
bacca

¶ De assaro seu vulgagine. cap. xlvi.



Est assarũ grece dictũ vl'gago latine
hec calide et sicce virtutis dicitur esse
Tertiꝰ est illi gradus vt dicũt in vtroqz
Prouocat vrinã potata mẽstrua purgat
Locqz modo iecoris medicatur sũpta dolori
ydropicosqz iuuat sciasim fugat hausta freqnt
Et vulue morbis decoctio subuenit eiꝰ   ꝑ morbis vl'
Dicitur ycterĩcum potata repellere morbũ   ue.
Elleboriqz modo vomitu ꝑcordia purgat
Sed non est huius purgatio tam violenta
hec metuenda quidem si fiat taliter illa
Etatem ⁊ vires eius circunspice ꝑmũ   modꝰ vten

4°

uā purgare voles & tēpus q̄le sit āne — di medica
si sit regio feruēs vel feruida valde minib⁹ herba
it si tēperiē media tenet inter vtrūq3 — rum laxati
am senib⁹ puerisq3 parū donare licebit. — uarum.
atis medie plus his iuuenesq3 requirunt
inguibus et validis plus dandum q̄ macillantis
ebilibusq3 viris magis in gelida regione
andum q̄ calida duris quoq3 labore
lus illis tribues quos reddunt ocia molles.
c circunspiciens et cetera talia tractans
on solum intus dabis hanc: sed quaslibet herbas
ue purgāt vomitu stomachū ventrē ve resoluunt.
ed quia de cunctis dixi comuniter herbis
uo sit dāda mō ꝓprie vulgato docebo — q̄lit dāda
e folijs eius triginta recentia tollēs — sit ī speciali
dde meri tm̄ quo possunt cūcta recōdi — ex ꝓprie hec
ota nocte mero facias macerātur in illo — herba
ane terens vino quo sunt macerata resolue
unc olus excoctum cum pingui carne recenti.
orcina prius egroto dat sufficienter.
t sumat vini quantum vult fortis et albi.
ic assari succum colatum trade bibendum
rtibus et magnis est hic numerus foliorum
ufficiens reliquis / vt diximus: est minuendus.
uxta quod vires: etas / & cetera poscunt.

¶ De menta. cap. xlvii.

Nim calidā siccamq3 gradu ferm ēta scdo.
Illius potu vis digestiua iuuatur
ōfortat stōachū vomitū q̄q3 detinz hausta — ꝓ stōacho
ūbricosq3 modo depellere fert eodē — ꝓ lūbricis.
iuersis morbis occurrit testiculorꝫ — ꝓ testiculis
i foueat aqua qua mēte cocta sit herba — ꝓ solutiōe
oncretū soluit lac māmis addita trita — lactis
nstillata fugat auris cum melle dolorem — mamaruꝫ

Mint



Asperitas lingue fugit illa sepe fricate Sapa ē suc
Hausta quecuʒ sapa partū solet accelerare c⁹ piroꝝ
Trita cāis morsū supaddita cū sale curat viridum.
Hec emoptoicis mixto succurrit aceto.
Matrici succus si subditur illius ante
Quam fiat coitus mulier non concipit inde
Caseolos succus putrescere non sinit eius
Ad mixtus vel si viridis superadditur herba

De cipero. cap. xlviii.

Vim cipero medici calidā siccāq; scdo
Dicūt esse gradu. potu depellitur eius
Calcucus vrine. purgat laxatq; meat⁹ Pro vrina
Dicit appollodorus q pellere possit abortuʒ

Si mulier foueatur aqua coxerit illum
Asserit hic inde consumi posse lienem
Illius fumus si sepius ore trahatur
Si se sanus homo fumo subfumiget illo
Dicit eam fieri firmū magis ꝛ leuiorē — de firmitate
Subuenit illarum viciis admixtus oliuo — ꝛ leuitate
Succus sic viciū fugat intertriginis vnctū — hominis
Humores nimios purgat sicca sepius haustū
Illius solus puluis cū melle iugatus
Ulcera mirifice vl' vl'nera putrida purgat — ꝑ vlceri
Si bibit̄ stōachū ꝯfortat debilitatū — b⁹ ꝑ stōacho
ydropicis multū succurrit sepi⁹ haustū — ꝑ ydropicꝭ
Atqꝫ ꝑ vrinas humores purgat aquosos — humoribꝫ
Contrito validū cipero si iungis acetum
Ulcera q̄ serpunt cohibes medicamine tali.

¶ De peonia .cap. xlix.

PEoniā medici calidā siccāqꝫ fatentur
Hācqꝫ tenere gradū dicūt ī vtroqꝫ scđm
Splē iecur ꝛ renes cū m'l'sa sūpta iuuabit — ꝑ splene
Si iūgāt̄ ei violent̄ amigdala trita. — iecore ꝛ renib⁹
Menstrua si purgat et fluxū detinet aluꝫ
Illius in vino decoctio sepius hausta
Vesice duros siccat sic sūpta dolores. — ꝑ doloribus
Et scotosim sic illa iuuat stōachiqꝫ dolorē — scotosis ꝛ
Neufreticos eadē multū iuuat yctericosqꝫ — obtenebra
Calculis infantū potu depellit̄ ei⁹ — tō q̄ fit ī ocul' ex
Presuras inferre solent quas sōnia nocte — ṽtigie vl'
Peonie semen bibit̄ si sepius arcet — alio vicio ca-
Illius radix pueris suspēsa caducis — pitis.
Nō modicū ꝓdest galienus vt asserit auctor
Quēdā si puerū narrat vidisse caducū — res mirād a
Etas cuius erat annorū circiter octo — ꝑ caducis:
Peonie puer hic radicem ferre solebat
Appensam collo quadam vice decidit illa

Moxq3 puer cecidit: solito'q more ligatus
Protinus euasit: galienus vero probare
Rem plene cupiens radicē denuo dempsit
De collo pueri cecidit inquitq3 resumpta
Cognita vis herbe fuit huius sic maīfeste
Ipse diascorides cunctis ait esse caducis
Aptam si bibitur. vel si suspenditur illa
Seminis illius terquinq3 rubentia grana
Cū vino fluxū matricis sūpta cohercēt — de matricis
Nigra solēt varios matricū pellere morbos — fluxu.
Si totidem dātur cū vino nocte bibenda
Huius sunt gemine species mas dicitur vna
Alteraq3 minor est spēs: et femina dicta — altera spēs
Radix maioris est palmis longa duabus — seu de mi-
Grossaq3 sex digitis radix diuisa minoris — nori.
Dicitur in plures radices. hec bene purgat
Post partum potata steras vino sociata
In cunctis reliquis similis vis dicitur illis

¶ De barroco. cap. l.

Herbā quā greci dixerunt melisophilos
Barrocū nři dicūt vulgariter illa
Pre cūctis apib⁹ grauissima dicit herbis — de apib⁹
Nec gaudere magis vllius flore videtur
Contritis foliis apium si vasa perungas
Non fugient meliusq3 facit si lac sibi iūgas
Anguine cultores retinent examina tali
Auxilium presens apium fert ictibus illa
Ictus de trita tegitur si protinus herba
Hocq3 mō quos vespa nocet vel arena curat
Trita sol3 veteres cōpescere cū sale strūas — p strūis.
Hocq3 modo vitus dicunt succurrere sedis
Femina purgatur decoctio cū sale succo
Tali discutitur inflatio noxia potu
Eius viridis decoctio sepe bibatur



Anticos diſintericos iuuat et ciliacos   ꝺ diſſitericꝭ
Aſmaticis eadam prodeſt ortonoiciſqȝ   aſmaticꝭ ⁊
Ulcera depurgat morbos leuat articuloꝝ   ortonoicꝭ
Herba canis morſus ſupraddicta cū ſale curat
Eius fomento decoctio mēſtrua purgat   ꝑ mēſtruis
Ore retēda ſolet dentis ſedare dolores   ꝑ dētibꝰ.
Lumina purgari caligine plinius inquit   ꝑ oculis
Eius ſi ſucco fuerint cum melle peruncta

De ſenecione.cap.li.

O Rigeron greci nos ſenecion vocamus   Groundſ
Qđ canis ſimilis videatur flore capillis
Naſcitur in muris ⁊ in ortis ⁊ tegulatis
Illius herbe vis frigida dicitur eſſe



In medicinali radix non ponitur vſu
Flores cum foliis tundens infundito vini
Per modicū dulcis ⁊ ſic tepefacta tūori ꝓ tūoribꝰ
Hic ſimul apponas ani vel teſticulorū teſticulorū
Addito thus iſtis neruos ⁊ vulnera quis ꝓ neruis ⁊
Curabis facile poſito cathaplaſmate tali vulneribꝰ
Hec eadam triti facient eius capitelli
Potari prohibent quia ſuffocare bibentem
Quidam confirmant aut cōtra pliniꝰ auctor
Ictericis huiꝰ potū donaſſe ſalutem ꝓ ictericis.
Cum vino dicit taliqꝫ medicari
Morbis veſice plures ait ille probaſſe
Et cordis viciis illā iecoriſqꝫ dediſſe ꝓ corde et

Torminib⁹ quoqȝ cū passo potuq̄ȝ iuuasse iecore.
Hoc varios morbos p̄cordia q̄s patiũtur
Et viridis hoc si tincta voretur aceto
Tritas solȝ duras hec cū sale spgere strũas p strumis duris.
Hāc circũscriptā si quis fodeat sñ ferro
Et tāgat dētem trib⁹ vicib⁹ ide dolētem p dētib⁹:
Unaqu aq̄ȝ spuens vice postq̄ repōat eodem
Quo fuit orta loco si sursũ viuat vt herba
Plinius vt dicit non amplius ille docebit.

¶ De celidonia. cap. lii.



Esse celidonie species gemine referūt
A medicis spēs est maior prima vocata
Alter a &o mior oculis medicatur vtraq̄ȝ p oculis

Cecatis pullis hoc lumina mater yrūdo
Plinius vt scribit q̄uis sint eruca reddit
Hanc nasci dicit auibus venientibus illis
Et desiccari solito dum more recedunt
Indeq3 nomen habet celidonia nāq3 chelidō
Dicitur hec volucris grecorū more vocari
Florētis succus cum melle cocquatur in ere
Igne leui spumam donec proiecerit oēm
Et quasi crassiciem mellis decoctio sumat
Utilius nullum dicunt oculis medicamen
Quos caligo nocet si sint hoc sepe peruncti
Conteritur iuncto sibi radix eius aneto
Et sic ictericis cū vino sumitur albo — p ycttericis.
Dentibus illarū prohibet cōtrita dolorē — p dētib9
De foliis eius contucis si cathaplasma
Cum vino fiat, maculas abstergere dicūt.

¶ De centaurea. cap. liii.

Sunt cētauree spēs maiorq3 minorq3
Ut supra scriptis dixit de plurib9 herbis
Sed q2 per paucas spēs cognita maior
Hanc pretermittens, vires narrabo miōris
Quam cunctis notam credo vulgarib9 ipsa
Desiccatiue virtutis dicitur esse
Nō modicū plagas cōglutinat īde recētes — p plagz recētib9
Inde cicatrices veteres supaddita ducit
Illi qui sciasim patitur decoctio mire — pro sciasi.
Prodest illius si sit subiecta per anum
Sanguine detracto sedat mox illa dolorem
Fomēto neruis eadē medicatur egris
Illius succus deducit menstrua sūptus — p mēstruis
Pellit abortiuū medicamina cūcta maligna
Cū vino sumptū dicunt purgare p aluū
Melle sibi iūcto caligine lumīa purgat — p oculis.
Illius exprimitur autumni tempore succus

Quem desiccatum feruēti sole reponūnt
Ad rerum curam quas dicimus añ salubrē

¶ De colubrina siue dragōtea. cap. liiii.



HErbā dragōteā grecorū quā vocat vsus
Hec eadem vulgi ligua colubrina vocat
Q𝔡 calubro sikis mackoso cortice surgit ꝓvenenis.
Ex quibus antiquis expertū credimus esse
Quod q̄at a simili colubrina venena fugare
Quisquis se trita radice perunxerit eius
Tutus ab in cursu serpentum dicitur esse
Morsibus illarū cum vino sumpta medet
Sic iungas oleum cum succo seminis eius
Auribꝰ infundens poteris sedare dolorē ꝑ auribꝰ

Dragons



Hoc succo lanam madidã si narib⁹ addas
Cõpescens morbum qui polipus est vocitat⁹
Sic etiam cancris magnũ solet eẽ iuuamẽ p cãcris
Succo radice ei⁹ caligo fugatur.
Et varii morbi que lumina perpetiũt p oculis
Ex ipso puro si sint lita melleve mixto
Et prodest oculis radix si mãditur assa
Cũ pusca granis terdenis seminis haustus
Lumina munda ferunt pulsa caligine reddi
Si marcessentis illius floris odorem
Nare trahat pregnãs deponere fert abortũ
Vel si sit radix matrici subdita trita
Puluis radicis eius cum melle iugatus
Tussim cõpescit sũptus sedatq; catharrũ p tussi

Et cōfert emoptoicis hoc sepe iuuamē ꝓ emoptoicꝫ
Pectoris humores exhaurit nō redituros
Omnibus his ꝓdest radix si sumitur assa
Istud idem facit eius decoctio sūpta
Eius cū vino radix venerem mouet hausta
Prouocat vrias flagedenica vl'nera purgāt ꝓ vrinis
Si sit ei trite cum melle brionica iuncta
Vulneris hoc mūdat sordes sirigia curat ꝓ vulnerib9
Sola sibi iūcto maculas depellit aceto ꝓ maculis.
Esse pedū vicium dicunt cui peruio nomen
Est a pernicie menbris patientis adipsum.
Plebs dicit mulem solet hec de frigore nasci
Omne dragonthee radices decoque. tali
Pernio deletur si sepius amne lauetur.



¶ De gaisdone. cap. lv.

Vatis a grecis ē vulgo gaisdo vocatus
Nō modicū q̄stum p̄bens tictorib⁹ herba
De foliis eius tritis fiet cathaplasma
Vl'nera magna licet cōglutiā atq3 cruorē
Illorū sistit. reprimit quoq3 tumores
Sic cū melle teris hanc sordida vl'nera purgat
Emūdat maculas et sacro subuenit igni
Qui si inngens albumen eam supaddas.

p vl'neribus.

¶ De eleboro albo. cap. lvi.

Helleb



Leborū geminas spēs testat habere
Albū q3 sursū purgat nigrū q3 deorsū
Vim siccā calidā q3 tenēt et tertius illis

46

ſt in vtroq3 gradus nigro violētius albū
icitur vnde prius dicam de viribus eius
uppoſitū quoq3 modo depellit abortum
aribus actractus ſternutamenta mouebit
ſu9 puluis capitis pellentia morbos — p morbis capitis.
Diſcetur confecturis q̄ lumina purgāt
t multum prodeſſe ferunt vicus oculoꝝ — p ocul'is.
ultib9 admixt9 mures puluis necat ei9 — p murib9
t cū lacte datus eſt muſcis pnitioſus — p muſcis.
icunt pvomitum varios educere ſūptū
umores vetereſq3 ferunt pellere morbos
urgatur et tali vomitu vertigo vetuſta — p xtigie
nſanis melācolicis valet atq3 caducis — de īſanis melācolicis et caducis.
epeq3 curat ſumpto limphaticus iſto
dropicis in pricipio mire medicatur
mūdat leprā tetauū fugat atq3 podagrā — tetau9 eſt ptractio neruoꝝ ceruicis qn nō pōt moueri hō ī de epitauus qꝛ tm̄ iclinat qꝛ nō pōt ſe erigere exitau9 qꝛ furſū detinz caput ita qꝛ neqt iclinari.
ōfirmat tremulos redeūtia tormīa curat
iuerſis vicus ſtōachi ſciaſiq3 medet
t tuſſi veteri febrib9 ſup omīa pdeſt
uartanis annis iā plurib9 īueterat3
ngenti cura ſūpturū plini9 iſtum
dmonet vt ſeptē ſe preparet añ dieb9
umectiſq3 cibis corp9 bene tēperet oē
ec ſero tenet qui debet ſumere mane
t qñ ſumet iubet explorare ſerenē
t calidā clarāq3 diem vētriſq3 carēt
bſeruare quidā curā ſi preuenit iſtā
aſſurū nimios affirmat eum cruciatus
lleborum iubet in pultibus antea coctū
n lente dari ſic dicit non nociturum
ocq3 dari phibet ſenib9 puelliſq3 tenellis
ollibus ꝛ timidis animiq3 viris m'ieb3
t macris nimiū dicit non accipiendū
n ſucco tiſane vel mulſa pane ve coctum

Sumere precipiunt alii. sic vtile sumere dicunt
Philo composito fert scripsisse libello ꝑ accept9
Qualiter elleborū sit nobis accipiēdū ellebori
Inqȝ suis ipocras amphorismis istius herbe
Solius meminit quam nouerat vtiliorem
Plures scripserunt hui9 de viribus herbe
Et quo sit sumenda modo docuere qbusqȝ
Non tamen inueni ꝙ plura volumina voluēs
Ullū qui certum pōdus donare iuberet
Illius dixisse satis se credo putabunt
Cum iuxta vires etates' tempora dādum
Iussissent michi vero satis non esse videtur
Tutum rem subitum q̄ cōfert sepe periclum
Commandare dari cuiqȝ sine pōdere certo
Plinius vt scribit hemisson donare solebat
Ellebori dragmas gemias tribuisse sequētes
Bis binas etiā confirmat nō tamen ipse qualit sit
Pōdere q̄ iubeatumi statuisse videt dādū e' lebo-
Cū tn̄ ellebori nigri iubeat dare dragmā rū scdm
Quatuor aūt scrupulos michi significare videt pō
Albi dimidiū pondus tantūmodo dādū dus
Quod longe nigro violenti9 esse fatetur.

¶ De elleboro nigro. cap. lvii.

Elleborū nigrū non est adeo violentū
Nec formidādū q uā tū qō diximus albū
hoc quoqȝ ꝑcipiunt veteres ī lente coquēdū
Aut in vissellis sic insanis medicari
Assumptū dicūt et sic ꝓdesse podagre ꝓ podagris
ydropicis mota febre dicitur auxiliari ꝓ idropicis
Miram sentit opem sūpto paraliticus illo
Et varios bibitum morbos leuat articulorum
Eduxit coleras varias et flegma ꝑ aluum
Elixature potu caligoqȝ fugatur duritie sup
Duritias suppuratas factū cathaplasma purate d

Cõcoquit ꝛ purgat vacuat cirigis collo   cñt q̄ subt⁹
Jnfixus modicũ radicis surculus ei⁹   hoı̄ez in aliq̄
Postq̄ dies geminos sit surcul⁹ ille rc̄oi⁹   mēbꝛoꝝ
Ordea quã dederit contrito iũge farinam   ĩferi.
Ydropicis tumoꝛ appositis siccabit istis   p tumoꝛe
Menstrus suppositũ purgat depellit aboꝛtũ.   ydꝛopi
Auditũ reddit si surdis aurib⁹ illud   cũ ꝑ auditus
Jmponas ꝛ post biduũ triduũve repellas   restitutiõe
Appositũ tollit maculas ei⁹ cathaplasma
Emũdat lepꝛas scabies quasqꝫ repellit   ꝑ lepꝛa ꝛ
Ore diu tentum quo coxeris illud acetum   scabie
Dentis non modicũ dicũt sedare doloꝛē
Elleboꝛi nigri pꝛecepit plinius vnam



Dónari dragmam leuiter; sic ꝓmouet aluū
Plusq̄ bis binos obolos vetat accipiendū.

¶ De verbena. cap. lviii



VErbenā gerobotanū pestiferūq̃
Appellant greci spēs hec fert habere
Binas effectus est idem pene duabus
Cū vino iuuat ytericos si sepe bibat — ꝑ yctericis.
Pestiferos mors⁹ curat supaddita trita — ꝑ morsu
Cū vino remouēda q̄dā per quatuor ista — pestifero.
Est medicia dies oris bn̄ vl'nera purgat ꝑ — vl'nerib⁹
Illius succus tepidus si voluitur ore
Hoc quoq̄ facta recens herbe decotio p̄stat
Hac etiam quēuis putredo repellitur oris

Si tepefacta diu voluatur fauce sonora
Glutinat herba recens vulnus supaddita trita
Occurrit cunctis cũ vino sũpta venenis
Que fuit alteri⁹ febris accedẽda dieb⁹ ꝓ febrib⁹
Pellitur hac tribus assumptis radicib⁹ ei⁹
Cũ totidem folijs potetur aqua resoluta
Ista prius pauens ꝙ frigus sentiat vllum
Hocqꝫ modo febribus quartanis illa medet
Bis binos folijs cũ tot radicibus haustis
Illius in vino si sit decoctio facta
Cõuiuas hilares inter cõuiuia spersa
Reddere narrat vt iã p̃scripta buglosa ꝓ cognitiõe
Hãc herbã gestãdo manu si q̃ris ab egro mortꝫ aut
Dic frater quid agis bñ si rñderit eger vite patiẽtꝫ
Viuet si vero male spes nulla salutis
Ex hac cõpositã quidã iussere coronam
Apponi capiti causa quacunqꝫ dolenti de dolore
Sic dicunt illam celerẽ ꝯferre medelã capitis.
Plinius affirmat hãc omibus esse salubrem
Visceribꝰ lateris iecoris morbisqꝫ q̃rel ꝓ varijs in
Pectoris et vicijs ꝛ p̃cipue medicari firmitatib⁹
Pulmonũ causis hãc asserit ille ptisiqꝫ ꝓ pulmone
Parotidas reprimit adipa cõmixta vetusto ꝓ paroti
Herbã cui nomen folijs de mille dedere dis.
Betonicã que pari verbene põdere iunge
Hec mixta potentur aqua nullum medicamen
Vtilius credunt illis quos calculus angit
Non modicũ laudare magnos hãc asserit herbã
Plini⁹ hanc cũctis dicũt obsistere morbꝫ ꝓ morbꝫ
Et quodcũqꝫ petet hac impetrare pũctum
Sic et amicitias captari posse potentũ
Et pelli febres plurima talia fingunt
Que ꝗuis natura potens concedere posset
Vana tamen nobis et inania iure videntur

¶ De germandrea. cap. lix.



GA'medreos grece q̃ germãdrea latine
Dicit hanc herbã calidã siccãq; fatent
Certius ẽ in vtroq; gradus depellit abortũ
Si mixta potetur aqua tussiq; medet — ꝓ tussi.
Conquassata iuuat si mixta bibatur aceto
Splen siccat purgat cũ vino mẽstrua sũpta — ꝓ splene
ydropicis in pricipio sic sũpta medet — et mẽstrua
Sic quoq; pestiferis occurrit morsibꝰ illa — ꝓ ydropi
Cuncits predictis prodest superaddita trita — cis
Sordens purgabit vulnꝰ licꝫ ĩueteratũ — ꝓ vulneribꝰ
Si cũ melle teras et trita de supaddas
Gamedreos oculi succo cum melle perf̃cti

Dicuntur clari dempta caligine reddi
Si tritam misces oleo corpusq perungas
Pellet frigorem reuocabit et ipsa colorez

¶ De meurella. cap. lx.



Herbā quā greci strigū dixere latini
Maurellā dicūt vis eius frigida valde ē
Dicit auricule mire sedare dolorem — p auriculis.
Illius succus si sensum funditur intus
Egilopas strigui dicūt cathaplasma mederi
Istud idem dicunt capitis pdesse dolori — pro dolore capitis.
Una cū striguo si sal panisq terantur
Parotidas reprimit cathaplasmatis addita more
Strigui prurigo depellitur illius succo
Succus suppositus fluxū stringit mulibrē

Contritis eꝰ foliis coniunge polentem ꝑ fluxu tine
His sup appositꝫ sacer ignꝫ ꝛ herpeta mordax liebꝫ
Dicitur expelli si vero iunxeris istis ꝑ sacris igni
Argenti spumam cerusam oleumqꝫ rosatũ bus.
Fortius et melius predictũ fit medicamen

¶ De iusquiamo siue de caniculata. cap. lxi



n bane Iusqianũ greci quã nr̄i caniculatam
Dicunt huic herbe virtus est frigida valde
Tres hꝫ hec spēs semen ꝓfert ꝑor album
Altera subrufum producit tertia nigrum
Nobilior reliquis est semen que gesserit albũ
Pro quo si desit mos est aponere rufũ ꝑ omnibus

Nigrũ vero frequẽs medicorũ respuit vsꝰ tũorıbꝰ.
Jusquiami foliis contritis adde polentam
Hec adibendo potes quosuis curare tũores
Sic mira calidã potes frigidare podagrã ꝓ poda
Auribꝰ infusꝰ vermes succus necat eiꝰ gris ꝓ dolo
Illarũqꝫ solet varios leuare dolores re aurium.
Ore diu tepidum si contineatur acetum
Quo sint decocte radices illius herbe
Dicitur immodicũ dẽtis peccare dolorẽ ꝓ dolore
Expressus succus contritis seminis eius dentium
Uiscosum calidumqꝫ põt cõpescere reuma
Si fuerint oculi patientis sepe peruncti
Seminis illius obolus cum semine mixtus
Miconis pariter cum mulsa sumitur illis
Utiliter fluxũ matricis que patiuntur
Et dicũt emoptoicis sic posse mederi ꝓ emoptoicꝫ
Uel quocꝫ modo sanguis iactetur ab ore
Dicitur hic potus medicari sepius haustus
Cũ vino tritum semen cathaplasma factum
Mãmas et testes dicunt curare tumentes ꝓ tumore
Emplastris multis apponitur antidotisqꝫ mãmarꝫ
Infert sicut olus comestaqꝫ munera vite
Prestat idem succus in quouis vulnere fusus.

¶ De malua. cap. lxii.

Dixerunt maluã veteres ꝙ molliat aluũ
Esse cacostõacã sextꝰ niger asserit illã
Atqꝫ diascorides tñ interioribus ambo ꝓ mollificã
Sumptũ sicut olus multum ꝓdesse fatent do aluũ.
Et sic vesice dicunt illam medicari pro vesica.
Sicqꝫ venenosis occurrere potibus illã ꝓ potu ve
Hi quoqꝫ affirmant malue foliis salicisqꝫ nenoso.
Ex equo tritis citius meliusqꝫ cruentum
Sanari vulnus emplastris ꝙ preciosis ꝓ vulneribꝰ



Addunt auctores ipſi quod malua potenter
Conquaſſata iuuet adipi commixta vetuſto
Unius caulis radix admota dolori
Dentis ſedat tñ venerē ſtimulaſſe fiat ꝑ dentibus
Hec eadem femori ſi lino aduexa geratur.
In lana nigra tectam ſi geſſerit illam
Femina mãmarũ dicunt occurrere morbis
Scripſit abortiuã thebanis olimpiꝰ illam
Si reſolutus adeps miſcebitur anſeris illi
Et ſic ſubdatur veluti peſſaria vulue
Cõtritis foliis illius cum ſale pauco
Egilopas pelles ſuccoq; medeberis eiꝰ ꝑ egilopis
Puncturis apiũ cui ſit cõiungis oliuũ ꝑ puncturis

Corpus ⁊ inde linas apiū te nulla nocebit apium.
Decoctam locio capiti sup̄ addito maluam
Sic turpes acoras pelles furfurq̃ nociuū
Decoctis eius foliis si iungis oliuum
Extigues ignē sacrū cathaplasmate tali p̄ sacris
Et combusturis illo bene subueniis illis. ignibus
Duritias stericas eius decoctio mollit
Intestinorum causis matricis et ani
Hec eadem mire p̄dest si subditur illis.

¶ De pericella. cap. lxiii.



Herba solet lapathi vl'go picella vocari
Illius spēs dicitur quatuor esse
Par tamē est farine viso oībus in medicina

Omnibus est illis feruens austeracꝫ virt⁹
Unde quidem stomachū cōfortat sūpta folzꝫ
In stomacho clausū ꝑ ructꝰ pellere ventū
Sūptacꝫ sicut olus fertur astrīgere vētrē ꝓ stōacho.
Pruritus mordax scabiesꝗ cutis laceratrix ꝓ ventre.
Illius tepida cedunt apoximate facto
In vino cocte radices et bene trite.
Apposite scrophas cōpescūt perotidas ꝓ scrophis
Eius.sepe tepens si coctio gargarisetur
Quas sedabit timidas dētisꝗ dolorem ꝓ dētibus
Hoc dissitericos potu iuuat ⁊ ciliacos ꝓ dissitericis
Pellit hac tepida dolor auris si foueat ꝓ aurib⁹
Decoctas valido radices eius aceto.
Et tritas spleni supaddas sepe tumēti ꝓ splene.
Quāuis nō modicū reprimetur siccādo tūorē
Cum vino vel aqua radicum coctio facta
Mēstrua restrīget potu lapidesꝗ repellit ꝓ mēstruꝫ
Hec eadē iuuat ycterıcos suspēsaꝗ collo et lapidib⁹
Illius radix scrophas nasci prohibebit. ꝓ ictericis

¶ De lolio.cap.lxviii.

Rumētis nocuā loliū grecus vocat herbā
Quā nri dicūt vulgari noīe nigellam
Cācros emūdat nascētia vulnera curat ꝓ cācris.
Cū raphano modicoꝗ salis supaddita trita
Zernas et lepras cura conpescis eadem pro lepra.
Sulphure cū vino purgamentisꝗ columbe
Admisce folium semen quod lilia prebent
His iūgas hec cocta mero supaddita scrophis
Sic scrophas spergit sic apostemata rūpit ꝓ fracti
Duritias q̄ alias emolliet hoc cathaplasma oē apo
Mulsa decocta cum vino thure crocoꝗ steatū.
Apponas coxe sciasi quam vexat iniqua
Parturiens mulier si se subfumiget illa
Asseritur citius vētris deponere pōdus ꝓ partu mulieris.

Argenti spume commiscens hanc adipis
Appōs calide cathaplasma salubre podagrē
Et p se tali multū prodesse probaui. ꝑ podagris



¶ De sicuta. cap. lxv.

Frigida letifer vis est natura sicute
Quā negat gelidi potāte morevenent
Cui pit hac herba cūtꝫ eius sit maculosa
Unde genus mortis valet hoc p signa ꝓbari
Publica pena re's hec esse solebat athenis
Hac sūpta magnus socrates fuit examiatus
Qualiter hoc fiat non extimo dicere nr̄m
Cum nil qđ noceat ſꝫ quod iuuat ē referēdū
Hac sūpta si quis morti sit ꝓximus herba·

Hemlock



Forte, merum tepidum bibat euadetqꝫ piclũ
Sed q̃uis potu ſolet hec aſſumpta nocere
Magnifice tamen appoſita ſolet illa iuuare
Eſtuas mire iuuat epiphoras oculorum
Si frons contritus foliis ſit operta virentis
Vel ſi ſint eius circũlita lumina ſucco.
Hac quoqꝫ pellũtur ſacer ignis ⁊ herpeta mordax
Tradit a naſillas ſi ſucco ſepius eius
Virgo linat mãmas ſibi cũ tgeſcere ꝑmũ ꝑ mãmis
Incipient modicas ſemper ſtãteſqꝫ manere
Lac ꝯtrita virẽs mãmis ſupaddita ſiccãt ꝑ deſicca-
Extiguit venerẽ fluxũ quoqꝫ ſemis oẽm tiõe lectis.
Si pecten trita cathaplaſmos ſepius illa.

Argenti spume cōmissens hanc adipeq;
Appōas calide cathaplasma salubre podagre
Et p se tali multū prodesse probaui p podagris
Singula qd memorē nociuū quecūq; calorē
Opposita trita poteris curare cicuta

¶ De pipere. cap. lxvi.



Carmine iā dictis aliquot vulgarib⁹ herbis
Nūc spēs illas qs cūctis iā sepe notas
Usus medendi fecit tentando referre
Atq; prius piperis quod nocius ipsa cogna
Quam medicina facit vires puto discutiēdas
Uirtutis sicce piper asserit calideq;
Tres sūt huic spēs albū lōgūq; nigrūq; tres spēs

Sed q2 sūt gemīe medicis tātūmodo note — piperis
De specie nigra dicā quedā michi nota — d spē nigra
Crudū vel coctū sumptū vel melle iugatū
Vi digestiuā stomachi iecoris quoqꝫ iuuabit — ꝓ digestiōe
Morsus pestiferos curat fastidia tollit — ꝓ morsib9
Occurrit variis thoracis sepe querelis — pestiferis.
Quoqꝫ mouere frigus solꝫ ꝑ sodica febrꝫ — ꝓ febrib9
Compescit et febris si sumitur añ treorem
Cum lauri baccis vel cū foliis bene tritis
Cūqꝫ mero tepido potatū tormina sedat
Et scrophas repmit admixtū cū pice dura — pro scro
Et superappositū recte quoqꝫ iūgitur illis — phis.
Que purgare solent oculos caligine dura — ꝓ oculis
Admixtū nitro maculas cathaplasmate delꝫ
Usti stercoris humani cum puluere tritū
Una iunge piper et sic supaddito cācris — ꝓ cācris.
Experti nichil vtilius hoc puluere dicunt
Nemo potest oēs piperis describere vires — quo fini
Nāqꝫ pip ferme medicamīa cūcta reqrūt — te sūt pi-
Antidotisqꝫ solet preciosis plurib9 addi — peris vires
Hinc puto tā paucis laudes ꝛ simplice dictas
Qd sit innumeris hoc dignū laude medelis

¶ De piretro. cap. lxvii.

Est piretrū calidū siccūqꝫ q̄rt9 i istis
Est qd9 excruciat dentis si frig9 hūor — ꝓ dētib9
Masticet hoc patiens teneatqꝫ diutius ore
Et iuuat admixto si gargarizetur aceto
Hocqꝫ modo tumidā repmit de flegmate līguā
Sic vnā releuat humoris pondere p̄ssam
Et multis aliis vicius sic subuenit oris
Nō modicū ꝓdest sūptū cū melle caducꝫ — ꝓ caducis
Sicqꝫ leuare solet morbū q̄ mēbra resoluit
Suspēsum collo pueris prodesse caducis
Creditur et solo succurrere fertur odore.

54

Ex oleo quo decoquitur si corpus inũgas
Ante febris motũ minuet tolletqȝ rigorẽ — p febrib⁹
Renũ sepe grauẽ fugat vnguẽ tale dolorẽ — p dolore renum.
Mirã sentit opem paraliticus ide perũct⁹
Non leuiter fuerit manib⁹ si sepe fricat⁹ — p paliticis
Anguine si totum corpus mulcebitur isto
Largus per poros sudor procedet apertos
Membrorũ solet hoc quãuis curare stuporẽ
Et corpus seruare potest a frigore tutum.
Et medicamento soluetur tethanus isto
Tantũdem prodest si tritũ soluis oliuo
Sitqȝ fricãdo locũ quãuis medicare valebas.

¶ De gigimbere.cap.lxviii.

Gigiber atqȝ pip equ aies ĩ medicĩa
Dicũt hac causa taceo devirib⁹ ei⁹ — Gigimber et pip sũt eq̃les ĩ medicina.

¶ De cumino.cap.lxix.

Asse putãt calidũ siccũqȝ cuminum
Tertius est illi grad⁹ in ꝟtutib⁹ istis
Sumptum quoqȝ mõ depellere tradunt
Viscera vexãtẽ vẽtũ stõachũqȝ gũetẽ
Et digestiuũ stomachi iecorisqȝ calorẽ — p expultione vẽti a stomacho.
Excitat et veneris credũt inhibere furorẽ
Et fluxũ ventris in aceto stringere coctum
Hoc orthonoicis miram p̃stare medelã — p ortonoicis
Atqȝ venenosis cũ vino morsibus ipsũ — p morsib⁹ venenosis.
Experti dicũt cum pusca sepius haustũ
Prebet opem tritũ fabe cũ poline iũcto
Velle tepẽte solet testes currare tumẽtes — p tũore testiculoꝝ
Appositũ sistit cum pusca mẽstrua sũptũ
Dicũt pallẽtem mansũ dare sepe colorem

¶ De galanga.cap.lxx.

Flegmonẽ stõachi sũptum galãda resoluit
Et si ñeatic⁹ fuerit corroborat illũ
Clusum ventũ sumptum fugat interiorum

Cumini

Galangal

Ad digestiuā iuuat hoc colicis q̄ medet̄ | ventri i īterio
Oris non modicū māsū cōmedat odorē | rib⁹ īclusi
Augmētat sūptūvenenis renūqȝ calorē | p calore re-
¶ De zedoar.cap.lxxi. | num.

AD primū sūptū zedoar obstarevenenis
Affirmāt et reptiliū mors⁹ leuat haustū
Sūptū cōfortat stomachū ructusqȝ salubres
Commouet et crebro fastidia reprimit vsu
Antiquū stomachi dicūt curare dolorē | p ātiq̄ dolo
Illud si patiens ieiunus masticet ore | re stomachi
Et sic infectā sensim voret ore saliuā | p expulsione
Lumbricos vētris depellere dicit̄ haustū | fetoris ab
Allia quē faciunt fetorē pellit ab ore | ore tam viui
Et nimiū bibiti vini depellit odorem. | quā aliorū.

¶ De gariofilo.cap.lxxii.

GAriofilū dicunt calidū siccūqȝ secūdo
Esse ḡdu iecur ⁊ stōachū corroborat haustū
Et terme cūctis valet interiorib⁹ ipsū | p corrobora
Accendit venerē si dragme pōdere tritū | tiōe stōachi
Potatum fuerit cum vacce lacte recenti
Vim memorē cerebri ꝯfortat sepius haustū.

¶ De cinnama.cap.lxxiii

CInnama tres spēs dicūt̄ hr̄e sȝ har | tres sūtspe
Est p̄ciosa magis q̄ pl⁹ subtil̄ habet̄ | cies cina-
Et q̄ pl⁹ mordet mixta dulcedīe liguā | momi q̄r sub
Humores stōachi siccat corrobor at ip̄ȝ | tilior ⁊ dulci
Et facit acceptas vt digerat ꝑtin⁹ escas | or melior ē
Sūptū curare par loculisqȝ mēstrua purgat | aliis
Humida tussis eo sedabit̄ atqȝ catharr⁹ | pro tussi.
ydropicis speciem cui p̄bet tipana nomē | p ydropicis
Sūptū nō modicū reprimit renūqȝ dolorē | p dolori-
Reptiliū morsus curat si iūgit̄ illis | bus renū.
Q ue curant oculos humores siccat aq̄sos | p oculis
Si bene cōtritum forti miscetur aceto | p lētigine

Liberat appoſitū terra lentigine vultū vultus.
Sicqȝ iuuat morbū ꝗ ducit ab ĩpete nomẽ emorroy
Groſſa magis ſpẽs fluxꝰ emorroydarꝫ de dñr illiꝗ
Strigit aqua gelida bñ ſi cõtrita bibatꝫ patiūtꝫ fluxū
Tempore quo nūdū patiens ieiunia ſoluit ſãguis in
De ſpecie gemĩas hec querit potio dragmas ano

¶ De coſto. cap. lxxiiii

COſti ſūt gemie ſpecies ğuis vna rubẽſqȝ
Eſt et amara nimis hec indica dr eſſe
Altera vero leuis nec amara colore ſub alba
Hanc arabes mittunt prior vtilior medicie
Urinas purgant et eis obſtantia pellunt ꝓ vrinis
Splen curant et epar laterisqȝ fugare dolorẽ
Dicunt cum vino tepido ſi ſumpſerit eger
Mẽſtrua purgabūt ſi ſe ſubfumiget illis ꝓ mẽſtruis
Femina ſic etiam vulnꝰ ſedare dolorem ꝓ doloribꝰ
Dicūt. aut ex his ſibi ſi peſaria ſubdat vulue
Limbricos pellunt: purgant lẽtigine vultum
Si tritis cum melle linas venerẽqȝ mouere
Dicuntur. ſi ſint cum mulſa ſumpta tepẽti
Ex oleo coſtum quo coxeris illine ğuis
Ante febris tipū reddas a frigore tutum ꝓ febribꝰ.
Subuenit hoc ſcias ſi mẽbriſqȝ tumẽtiqꝰ vnguẽ
Antiquū vulnus cito curat puluis eorū ꝓ antiquis vulneribus.

¶ De ſpica cap. lxxv.

ESſe gradu primo calidã ſiccãqȝ piti
Teſtatur ſpicã que dr indica nardꝰ
Cõfortat potata iecur ſtõachiqȝ dolorẽ ꝓ doloribꝰ
Mitigat et renes illiꝰ apozima purgat iecoris ⁊ ſto
Veſicã iuuat vrinas et mẽſtrua pellit machi.
Ictericis ꝓdeſt nocuis humoribꝰ obſtat ꝓ ictericis
Quos caput ad pectūs trãſmittit ſepe per vnã
Puncturas aufert et morſus interiorum
In ſtomacho clauſū ſolet hauſta repellere vẽtū

Matricis nimiũ restrigit subdita fluxũ p expulsi
Cũ gelida si detur aqua sedare tremorẽ vẽti a st
Dicitur hec corais et nauseasistitur inde mach
Excitat hec venerem cũ sepe sũpta liquore
Duritias stericas elixatura resoluit
Eius fomento per partes inferiores
Lumina si tepida foueantur sepius illa p oculis
Affirmant acri prurigine libera reddi
Palpebreqꝫ pili bene cõfortantur eadem
Est nardi species que celica spica vocatur
Celtarum tantum quod nascitur ĩ regione
Omnia que nard⁹ valet indicadicitur ista
Posse licet vires videatur habere minores

¶ De thure. cap. lxxvi.

Thus calidũ siccũqꝫ gradu dixere scđo
Lumina clarificat lacrimo si soluitꝰ oui
Cõtritum vel femineo cum lacte tepẽti p ocul
Acri cum vino tritũ pice lacteqꝫ mixtis
Uulnera precipue curare recẽtia dicũt p vulneri
Pingui porcino mixtũ medicabitur istis
Admixtũ melli plantaria decutit. vnguis
Thus bene contritum vinoqꝫ tepẽte solutũ
Affirmant auri multũ prodesse dolẽti p dolo
Tritũ cum creta thimolea succoqꝫ rosato aur
Permixtũ mãmas dicũt curare tumẽtes p mãm
Nil credũt emoptoicis magis auxiliari tumẽti
Admixto vino si sumatur vel aceto
Thus cuꝫ lacte teres muliebri si supaddas
Ulcerib⁹ fieri que sepe vidẽtur in ano p vulcerib
Aut alio quoqꝫ loco medicabitur illis venẽti
huic aloe iungens lacrimũqꝫ albuminis oui ĩ an
Sic vt sit spissum fecte supaddito vene
Aut his vulneribus nimioqꝫ sãguie manãt
Nec solues nisi cũ credes diuisa coisse

